

Tas ir sudrabs!

Foto - E.Gabranovs

Popularizē novada vārdu. Deju kopa "Nebēda" Balvu novada vārdu nes ne tikai Latvijā, bet arī pasaulē. Pabūts Anglijā, Somijā, Īrijā, Baltkrievijā, Igaunijā, Lietuvā, pat Grieķijā un Korejā.

Edgars Gabranovs

Sestdien Kubulu kultūras namā deju kopa "Nebēda" nosvinēja 25 gadu jubileju. Koncerta "Tas tak' nav zelts, tā nav pat bronza... Tas ir sudrabs" režisore Ilga Oplucāne parūpējās, lai visā pasākuma gaitā caurvijas sudraba krāsas. "Vai jubilāri, tāpat kā baltās krāsas dārgmetāls, ir plastiski un viegli kaļami jeb spējīgi reaģēt uz mainīgajām tendencēm?" viņa jautāja Balvu Kultūras un atpūtas centra direktorei Anitai Strapcānei.

Kultūras nama vadītāja A.Strapcāne, uzrunājot jubilārus un klātesošos, uzsvēra, ka priecājas par to, ka šo brīnišķo sajūtu dāvina, rada un sniedz mūsu pašu ļaudis: "Cilvēki, ar kuriem mēs sastopamies ikdienā. Deja jums noteikti nav tikai vienkārši dejas. Tā ir brīnišķīga, tā ir pasaule, kurā ieejot mainās attieksme pret dzīvi, savām vēlmēm un kaislībām. Deja nav iespējams

melot. Tā ir iespēja aizbēgt no ikdienas vienmuļības un gūt neskaitāmas pozitīvas emocijas. Deja ir kā avots, no kura var smelt spēku. Tur ir jautrība, humors un tur var atrast dzirksti, ar kuru uzlādēties jaunai dienai. Tie, kuri dejo, tie arī vairāk smaida. Novēlu, lai visa jūsu dzīve ir kā dejas: reizēm – kā kaislīgs tango, reizēm – jautra polka, reizēm – lēna polonēze, reizēm – nebēdnīgs rokenrols, reizēm – vijīga noslēpumā tīta austrumu dejas. Izdejojiet katru dienu gan domās, gan uz parketa un citviet. 10 gadus "Nebēdu" vadīja Valentīna Grahojska, bet nu jau piecpadsmit – Agris Veismanis. Vai jūs esat lokani? Zinu, ka jūs esat apzinīgi, uz jums var pajauties!"

Balvu novada Izglītības, kultūras un sporta pārvaldes vadītāja Inta Kaļva, uzrunājot *nebēdniekus*, sprieda, ka "Nebēda" ir liels un pamatīgs kolektīvs: "Lai kur jūs grieztos deju solī, jūsu skatiens vērst uz augšu. Katra reize, kad esat mūsu priekšā, ir svētki ne tikai mums, bet arī jums pašiem. Noliecu galvu jūsu darba priekšā, lai nākamie 25 ir tikpat feini!"

* Turpinājums 4.lpp.

Nākamajā adugunī

- **Māca skolēniem publiski uzstāties**
Saruna ar aktrisi Zani Daudziņu
- **Sveces un tortes**
Jubilejas ķepainajiem miluļiem

Laukiem būt!

Ar smieklīgu, krietnu satraukumu un prieku par izdošanos noslēdzies konkursa "Laukiem būt!" pusfināls, kuru jau septīto gadu rīkoja Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs (LLKC). Tādējādi konkursa finālā 29.martā par naudas balvu sava biznesa idejas īstenošanai sacentīsies 16 jaunieši četrās dažādās kategorijās, tostarp biznesa plānu izvērtēšanas finālā iekļūva arī Emīls Jauntēvs no Balvu puses ar aitu cirpšanas un nagu griešanas pakalpojumu. Kopējais balvu fonds - 20 000 eiro.

"Laika tilti" Balvos

1.martā plkst. 18.00 Balvu Sakrālajā kultūras centrā ikvienam interesentam ir iespēja noskatīties Kristīnes Briedes un Audrjus Stoņa dokumentālo filmu "Laika tilti".

Īsziņas

Andris Kazinovskis balsoja 'pret'

21.februārī Saeimas sēdē vairākums, tostarp mūspuses deputāts Andris Kazinovskis, noraidīja priekšlikumu par ministriju skaita samazināšanu un valdības funkciju konsolidēšanu, kuru iesniedza bijušais "KPV LV" līderis Aldis Gobzems, vairāki koalīcijas partijas "KPV LV" un opozīcijas deputāti - bijušie ministri no Zaļo un Zemnieku savienības. Atgādinām, ka vairums politisko partiju, kuras piedalījās Saeimas vēlēšanās, priekšvēlēšanu laikā pauda, ka valstī nepieciešamas valsts pārvaldes un pašvaldību administrācijas reformas. Tiesa, veidus, kā tas ir panākams, teju katra partija piedāvā citādu, sākot no auditiem un beidzot ar masveida ierēdņu atlaišanu un pašvaldību skaita samazināšanu.

Vārds žurnālistam

Maruta Sprudzāne

Tuvojas marts, un šogad tā skanējums būs īpašs. Būs pagājuši jau 70 gadi kopš 25.marta deportācijām. Tikpat daudz gadu desmitu aizritējis arī kopš kolhozu dibināšanas. Tā ir un paliks mūsu vēsture, izdzīvota caur konkrētiem notikumiem, kas gan palēnām gaist no atmiņas un bālē. Tādēļ labi, ka tepat, starp mums, ir cilvēki, kuri gribējuši un pratuši rosināt šīs atmiņas, steigušies tās pierakstīt un arī nopublicēt. Nezinu, cik daudz un kā par šādiem faktiem māca skolās, kādu mācību vielu izmanto sarunās ar skolēniem. Man ienāca prātā, ka noderīgas vēstures grāmatas varētu būt tepat - mūspuses novadu cilvēku sarakstītās. Kā Valentīnas Kašas "Par tevi, Latvija", Margaritas Stradiņas "Atņemtā dzimtene" vai arī viņas jaunākais izdevums "Mirkļu puteņos". Izjusti un raitā valodā pasniegti konkrētu vietu un notikumu stāsti, kas sniedz atbildes uz bezgala daudziem jautājumiem. Tādiem kā: kur un kā rodas patriotisms, kā izdzīvot meža malā, kad naktīs durvīs sper sveši zābaki, kā nedomāt badā un vēl daudz ko citu. Reizē tā ir konkrēta sava ciema un kaimiņu likteņu vēsture, ar kuru dažkārt mīl pastrīdēties *lielie vēsturnieki*. Dzīve pietiekami sarežģīta bijusi visos laikos. Ne velti arī rugājiete Margarita Stradiņa saka, ka diemžēl vēsturi raksta arī tie, kuriem nav zināšanu un ticamības par aizgājušo laiku. Un arī arhīviem, kā viņa pārliecinājusies, ne vienmēr var uzticēties, jo tur atrodas arī nepatiesi un maldīgi pasniegti fakti. Paliek ne vien jautājums, kas un kā taisa vēsturi, bet arī, kā to māca šodienas paaudzei skolās.

Latvijā

Ar 1.martu VID pieņems gada ienākumu deklarācijas. Arī šogad iedzīvotājiem būs iespēja iesniegt VID nepieciešamos dokumentus, lai saņemtu attaisnoto izdevumu atmaksu. Iedzīvotāju operatīvākai apkalpošanai VID novirzīs arī papildu speciālistus. Taču vienlaikus iedzīvotājus aicina nešķiest savu laiku, jo tiem, kam deklarācija jāiesniedz obligāti, termiņš ir 1.jūnijs. Savukārt tie, kuri iesniedz brīvprātīgi, var iesniegt gada ienākumu deklarāciju par 2018.gadu trīs gadu laikā, tātad – līdz pat 2021.gada 31.decembrim. Bez tam aicina izmantot arī ērtu interneta aplikāciju, ko ir iespējams lejuplādēt VID mājaslapā. Čekus ir iespējams vienkārši nofotografēt un iegūto attēlu nosūtīt Elektroniskās deklarēšanas sistēmai (EDS).

Uzlabojušies Valsts robežsardzes darba rezultāti. Pērn aizturēti 202 robežpārkāpēji, kas ir par 65% vairāk nekā 2017.gadā. Visvairāk aizturēto joprojām ir vjetnamieši, kuru kustību, visticamāk, organizē organizētās noziedzības pārstāvji. Aizvadītais bijis sekmīgākais gads robežsardzes vēsturē arī aizturēto nelikumīgo preču apjoma ziņā. Visbiežāk robežsargi atklājuši pār valsts robežu nelikumīgi pārvietotas cigaretes.

Nosauca sportistu sastāvu izšķirošajai spēlei. Latvijas izlases galvenais treneris Arnis Vecvagars paziņojis valstsvienības sastāvu Pasaules kausa izcīņas kvalifikācijas turnīra izšķirošajai spēlei izbraukumā pret Melnkalnes valstsvienību. Latvijas basketbola izlase vakar vakarā Podgoricā mačā ar Melnkalnes izlasi spēkojās par pēdējo vietu uz finālturnīru I apakšgrupā. Latviešiem vajadzīga uzvara vismaz ar 9 punktu starpību.

Aizdomīgo banku saraksts ir dinamisks. Jau pērnā gada decembrī Kontroles dienests atklāja, ka Latvijā ir četras bankas, kas ir īpaši aizdomīgas. To vērtē kā ļoti dinamisku sarakstu, un ir vairāki kritēriji, pēc kuriem bankas ierindo riskanto banku sarakstā. Ziņots par aizdomām, ka starp "Danske Bank" un "Swedbank" Baltijas struktūrvienībām no 2007. līdz 2015.gadam plašā apmērā un sistēmātiski notikuši aizdomīgi pārskaitījumi, kuru kopējā summa sasniegusi vismaz 40 miljardus Zviedrijas kronu (3,8 miljardi eiro).

Banka slēgusi aptuveni 500 kontus. Potenciālā naudas atmazgāšanas skandālā ierautās Swedbank Latvijas filiāle pēc soda un solījuma banku regulatoram vairs nestrādāt ar augsta riska klientiem – nerezidentiem slēgusi aptuveni 500 kontus. Tā ir pirmā reize, kad atklātībā nonāk fakti, cik daudz riskanto klientu bija Swedbank Latvijas filiālē.

(Ziņas no portāliem www.delfi.lv un www.tvnet.lv)

Vokālās mūzikas konkurss "Balsis 2019"

Muižu pieskandina bērnu dziesmas

Irēna Tušinska

21.februārī Balvu muižā norisinājās Balvu un Baltinavas novadu vokālās mūzikas konkurss "Balsis 2019". Šogad skatītājus un žūriju priecēja deviņi bērnu kolektīvi. Trīs dalībniekus - Tilžas vidusskolas vokālo ansambli "Varbūt", Balvu Mūzikas skolas vokālo ansambli un Baltinavas vidusskolas vokālo ansambli "Vermelīte" - žūrija novērtēja ar augstāko pakāpi un izvirzīja konkursa 2.kārtai.

Uzrunājot klātesošos, Balvu novada Izglītības, kultūras un sporta pārvaldes interešu izglītības darba speciāliste Ilona Naļivaiko teica: "Prieks, ka atkal klāt februāris. Tas mums, kā ierasts, ir mūzikas mēnesis, kas ik gadu aicina kopā izglītības iestāžu vokālos ansambļus. Visu gadu esat mācījušies, cītīgi strādājuši, gājuši uz mēģinājumiem, un nu ir pienākusi reize, kad rādīsiet, ko gada laikā esat iemācījušies."

Šogad dalībnieku sniegumu vērtēja žūrija, kuras sastāvā bija mūzikas pedagoģes Rita Smuška, Anastasija Ločmele un Baiba Ozoliņa-Maltauniece. Katrs kolektīvs izpildīja divas dziesmas, vienu no tām bez muzikālā pavadījuma jeb akapella. Pēc konkursa B.OZOLIŅA-MALTAUNIECE, kura konkurssantus Balvos vērtēja pirmo reizi, atzina, ka kopējais iespaids bijis labs. "Būdamā Gulbenes Valsts ģimnāzijas skolotāja, arī pati vairākkārt ar saviem kolektīviem esmu piedalījies šādā konkursā," piebilda žūrijas dalībniece. Viņa skaidroja, ka dziedātāju sniegumu vērtēja pēc ļoti daudziem kritērijiem, tostarp repertuāra izvēles, izpildījuma, intonācijas, dikcijas, skaņas veidošanas un citiem. Savukārt taujāta, kurš kolektīvs pašai patika visvairāk, skolotāja neslēpa, ka tie bijuši Lindas Vītolas vadītais "Varbūt" un Balvu Mūzikas skolas ansambli: "Tā kā pati vadu vidusskolas ansambli, patika arī Balvu Valsts ģimnāzijas kolektīvs."

Noklausījusies bērnu sniegumu, žūrija piešķīra augstāko pakāpi un izvirzīja dalībai 2.kārtā trīs kolektīvus: Balvu Mūzikas skolas vokālo ansambli, Tilžas vidusskolas ansambli "Varbūt" un Baltinavas vidusskolas ansambli "Vermelīte". 1.pakāpi piešķīra BVĢ vokālajam ansamblim, Balvu pamatskolas 5. – 6.klašu ansamblim un Balvu pamatskolas 2. – 4.klašu ansamblim. 2.pakāpi saņēma Stacijas pamatskolas 5. – 9.klašu kolektīvs, bet 3.pakāpi - Stacijas pamatskolas 1. – 4.klašu ansambli un Bērzpils vidusskolas 1. – 6.klašu ansambli.

Taujāta, vai nav vēl iestājies nogurums, gadu no gada gata-vojojot bērnus konkursam, kurā viņi vienmēr gūst vislabākos rezultātus, pieredzējusi mūzikas pedagoģe LINDA VĪTOLA apgalvoja, ka darbu turpina bērnu dēļ: "Bērni uz mēģinājumiem nāk labprātīgi, neviens netiek piespiests. Man vienkārši jātur viņiem līdz. Turklāt jebkurš konkurss ir atskaites punkts par gada laikā paveikto." L.Vītola atklāja, ka šis gads gan viņai, gan mazajiem dziedātājiem bijis īpašs: "Kopā ar mūzikas skolas ansambli esam izbraukājuši visu Latviju ar koncertuzvedumu "Vilka tādā dvēselīte". Šodien mūsu *cīņu biedri* ir Liepājā Lielajā Dzintarā, bet mēs esam šeit, lai piedalītos skatē. Īpašu notikumu aizvadītājā gadā bijis ļoti daudz. Kopā ar mūzikas skolas ansambli piedalījāties dziesmu un deju svētkos, kopā ar Tilžas ansambli esam braukuši ekskursijās, nupat kopīgi strādājām Projektu nedēļā. Mums ir sava ansambļa dzīve, kuru vienkārši dzīvojam un arī padziedam." Apgalvojot, ka viņas audzēkņi ir gatavi rādīt savu labāko sniegumu arī šoreiz, vokālā pedagoģe piebilda, ka šis nav labākais laiks skatēm: "Daudziem bērniem ir problēmas ar balsi saitēm. To ietekmē krasās laikapstākļu maiņas. Vakar bija + 6, šodien atkal – 6." L.Vītola apgalvoja, ka viņas audzēkņi ļoti nopietni izturas pret saviem pienākumiem: "Pat slimība viņus neattur. Ja ir jābūt, viņi nāk un dzied, jo tā ir atbildība vienam pret otru."

Ar skaļiem aplausiem konkurssantus zālē atbalstīja arī Rugāju novada iedzīvotāja VIVITA VOITE, kura ieradās uzmundrināt savu meitu, 10-gadīgo Saniju Kupču. Gādīgā mamma atklāja, ka meitai dziedāšana iet pie sirds kopš mazotnes, bet muzikālo talantu viņā saskatīja tieši skolotāja, kura rosināja iestāties Balvu Mūzikas skolas kora klasē. Izrādās, skanīga balss īpašniece ir arī otra Vivitas meita - 6-gadīgā Santa, kura jau trešo gadu piedalās konkursā "Cālis". Mazajai dziedātājai gan vēl nav izdevies pārspēt māsas panākumus, kura savulaik uzvarē-

Foto - I.Tušinska

Labāko vidū. Balvu Mūzikas skolas vokālajam ansamblim šis bijis notikumiem bagāts mācību gads, jo kolektīvs piedalās koncertuzvedumā "Vilka tādā dvēselīte".

Foto - I.Tušinska

Tilžēnietes, kā vienmēr, izceļas. Viena no visjaunākajām Tilžas vidusskolas vokālā ansambļa "Varbūt" dalībniecēm - 9-gadīgā Anete Dzene - uz konkursa skatuves kāpa pirmo reizi. "Pirms tam piedalījos kori, bet gribēju dziedāt arī ansambli," atklāja meitene. Viņa neslēpa, ka ar savu uzstāšanos ir apmierināta, kaut nedaudz arī uztraukusies.

Foto - I.Tušinska

Dzied no visas sirds. Balvu Valsts ģimnāzijas vokālā ansambļa dalībniece Valērija Bukovska (centrā) konkursā "Balsis" piedalījās pirmo reizi, jo kolektīvam pievienojās vien pirms pusgada. Meitene pastāstīja, ka ansamblim pieteikties rosināja skolotāja Aija Nagle: "Viņa ir ļoti laba skolotāja." Jauniete atklāja, ka konkursam izvēlētās dziesmas bija diezgan grūtas, sevišķi tā, kas jāiedzied bez pavadījuma. Valērija ir pabeigusi arī Viļakas Mūzikas skolas vijoles klasi un turpina spēlēt skolas vijolnieku ansambli.

jusi šajā konkursā Rugāju novadā. Vivita pastāstīja, ka arī pašai skolas gados patīcis dziedāt: "Diemžēl mamma mani tolaik nevarēja izvadīt uz mūzikas skolu, kaut gribēju. Turklāt man bija muzikāls klasesbiedrs - grupas "Gints un es" dalībnieks."

Baltinavas vidusskolas vokālā ansambļa "Vermelīte" dalībniece AIRITA LOČMELE konkursā piedalījās otro reizi. Viņa pastāstīja, ka dziedāt patīk kopš bērnu dienām, taču par uzņemšanu skolas vokālajā ansambli jāpateicas tieši skolotājai Aijai Naglei: "Viņa saskatīja mani potenciālu un iesaistīja. Nezinu, vai pati tā vienkārši ietu un pieteiktos." Tā gan nav pirmā meitenes muzikālā pieredze, jo savulaik viņa dziedājusi arī pagasta kori.

Seminārs par daudzdzīvokļu māju energoefektivitāti

Vai beidzot kādu namu Balvos nosiltinās?

Maruta Sprudzāne

Balvos notikušajā seminārā akcentēja tēmu par iespēju īstenot daudzdzīvokļu māju energoefektivitātes programmu. Tagad ir ieviesta vienāda atbalsta intensitāte visiem šādu māju īpašniekiem – 50% no attiecināmajām projekta izmaksām. Arī “Altum” dāvinājuma apjoms turpmāk būs 50% tiem, kam komercbankas kredītu atteica.

Kopš valstī uzsākta šāda veida ES atbalsta programma, būs pagājuši jau desmit gadi. Balvos tā arī nav nosiltināta neviena vairākdzīvokļu māja. Balvu novada domes priekšsēdētājs AIGARS PUŠPURS uzsvēra, ka mums ir kur tiekties, spodrinot pilsētas tēlu, un arī tāpēc, lai dzīvotu ekonomiskāk un skaistāk. “Jā, tas varbūt ir dārgi, bet ir iespēja piesaistīt līdzekļus, un tas ļauj cerēt, ka arī mēs iesāksim šo procesu,” viņš teica.

Visa Latvija kā daudzdzīvokļu nams

Seminārā runāja ne tikai par energoefektivitātes programmas nosacījumiem, bet dalījās pieredzē un atbildēja uz klātesošo jautājumiem. Māju vecāko vienprātīgs atziņums ir, ka, runājot ar iedzīvotājiem par šo aktualitāti, grūti viņus pārliecināt par veiksmīgu iznākumu un gūt vairākuma piekrišanu, lai šo nopietno darbu vispār uzsāktu. Ne velti arī Ekonomikas ministrijas pārstāves INESES BĒRZIŅAS atziņa ir, ka, deviņus gadus tiekoties ar cilvēkiem

dažādos novados, visa Latvija būtībā līdzinās lielai daudzdzīvokļu mājai. Proti, tur dzīvo cilvēki ar dažādām interesēm, runā dažādās valodās, viņiem ir atšķirīga materiālā rocība, kaimiņos dzīvo dažādu paaudžu cilvēki. Kādam vairāk patīk vērot, kādam arī darīt un uzņemties atbildību. Un priekšplānā izvirzās jautājums: kas ir jūsu prioritāte? Piemēram, nopirkt jaunu automašīnu, iegādāties jaunu datoru, jaunas mēbeles vai arī atbalstīt savas kopējās daudzdzīvokļu mājas jumta

nomaiņu un ārsienu siltināšanu? “Cik bieži ikdienā apskatām automašīnu un cik bieži pavērojam savu daudzdzīvokļu māju un domājam, kas tai būtu uzlabojams?” rosināja aizdomāties ministrijas pārstāve. Tādēļ viņa vairākkārt uzsvēra kopējās sadarbības nozīmi – runāt, meklēt atbildes uz jautājumiem, sadarboties dzīvokļu īpašniekiem, apsaimniekotājam, pašvaldībai. Ne tikai pagrabī vai jumtā ir mājas kopīpašums, bet arī radiatoru ir kopīpašuma daļa, kā to nosaka Dzīvokļa īpašuma likums.

Balvu seminārā piedalījās arī finanšu atbalsta institūcijas “Altum” pārstāvis AIGARS BRŪVERIS. Viņš uzsvēra, ka turpmāk atbalstu daudzdzīvokļu ēku atjaunošanai varēs saņemt arī trīs un četru dzīvokļu māju iedzīvotāji. Līdz ar grozījumiem atbalsta

programmā iekļauts nosacījums, ka, lai dzīvojamā māja kvalificētos atbalsta saņemšanai, tajā jābūt vismaz 3 dzīvojamo telpu grupām, nevis vismaz 5, kā līdz šim. Tāpat līdz ar grozījumu pieņemšanu atbalstam ēku atjaunošanai varēs

pieteikties arī biedrība vai nodibinājums, kas dibināts ar mērķi aizstāvēt personu ar invaliditāti intereses. “Altum” atklāja faktus, ka līdz šī gada janvārim programmas ietvaros kopumā saņemti 436 projektu pieteikumi, no kuriem 340 guvuši pozitīvus atzinumus un turpinās projektu tālāka īstenošana. Līdz janvārim energoefektivitātes paaugstināšanas darbi uzsākti 88 daudzdzīvokļu ēkās, bet projektu īstenošana noslēgusies 54 daudzdzīvokļu ēkās.

Energoefektivitātes programmā līdz 2022.gada 31.decembrim Latvijas iedzīvotājiem pieejams Eiropas atbalsts 156 miljonu eiro apmērā. Prognozē, ka no aptuveni 20 000 daudzdzīvokļu mājām naudas pietiks aptuveni 1030 namiem.

Vai arī Balvi būs starp aktīvistiem?

Vai arī Balvi rīkosies, lai saņemtu atbalstu un būtu starp šiem namiem?

Māju vecākās AIJA MEŽALES pārziņā ir piecas dzīvojamās mājas. Viņa piedalās jau trešajā šāda veida māju energoefektivitātes seminārā un atzīst, ka palielinās informācijas klāsts un izpratne. Viņas pārliecība, ka acimredzot jānodibina biedrība, kas uzņemsies galveno darītāja lomu un nesīs atbildību. Pagaidām ir neziņa, pat bailu sajūta, jo neviens līdz šim šo garo procesu Balvos nav izgājis. Aijas teiktais: “Ļoti grūti sarunāties ar iedzīvotājiem, sevišķi, kad sākas jautājumi un izvērsas diskusija. Grūti saņemt 2/3 mājas iedzīvotāju piekrišanu. Pozitīvs rezultāts atkarīgs, kā darbosies mājas vecākais, vai būs biedrība un kā ritēs viss tālākais. Pati esmu noskaņota pozitīvi un man ļoti gribētos renovēt un nosiltināt māju, kurā pati dzīvoju, Brīvības 89 ar 28 dzīvokļiem. Varbūt šie iedzīvotāji dotu piekrišanu darbietilpīgajam procesam? Ja mēs to neuzsāksim līdz 2022.gadam, tad acimredzot iespēju vairs nebūs.”

Nevar izņemt savu dzīvokli no daudzdzīvokļu mājas kopējās platības un pateikt, - uz mani tas neattiecas. Dzīvokļa īpašnieka pienākums ir piedalīties mājas kopējā pārvaldīšanā, pildīt dzīvokļa īpašnieka pienākumus un norēķināties par pakalpojumiem.

Muzikālā drāma “Adata” Baltinavā

Sešus gadus lolots sapnis

Ingrīda Zinkovska

20.februāra pēcpusdienā uz Baltinavas kultūras nama skatuves pirmo reizi izskanēja muzikālā drāma. Klausītājiem no Baltinavas, Viļakas, Kārsavas Mūzikas un mākslas skolām, kā arī citiem interesentiem bija iespēja noklausīties Jāņa Ivanova Rēzeknes mūzikas vidusskolas audzēkņu izpildījumā Zigmāra Liepiņa muzikālās drāmas “Adata” fragmentus.

Baltinavas kultūras nama zāli piepildīja gan lieli, gan mazi klausītāji. Neskatoties uz uzveduma dramatisko saturu un varbūt mazākiem klausītājiem līdz galam neizprasto, zālē valdīja patiesa ieinteresētība, uzmanība un aizrautība.

Baltinavas Mūzikas un mākslas skolas direktore MARIJA BUKŠA atklāja, ka patīkami pārsteidzis audzēkņu izpildījums, viņu skatuves kultūra, vokālā prasme izpildīt tieši šāda žanra mūziku: “Izrādes tapšanā pamatā piedalījās Jāņa Ivanova Rēzeknes Mūzikas vidusskolas vokālās un džeza nodaļas audzēkņi, kā arī citu nodaļu audzēkņi pedagogu Ingridas Balodes, Guntras Kuzminas-Juknas, Solvitas Ivanovas vadībā. Pedagoģe Ingrida Balode atklāja ka, šo projektu viņa jau lolojusi kopš 2013.gada, un beidzot tas ir piepildījies. Viņa priecājas, ka ar katru izrādi audzēkņi ir atvērtāki, labāk iedzīvojas lomā, savieno to ar pareizu vokālo dziedājumu.”

Zigmāra Liepiņa muzikālā drāma un Andras Manfeldes librets ir stāsts par to, ka katram cilvēkam ir dota unikāla, bezgala vē-

tīga un trausla dāvana - dzīvība. “Adata” ir stāsts par jaunu meiteni, kura dažādu apstākļu sakritības dēļ nokļūst dzīves purvā un stieg tajā arvien dziļāk, līdz pat galam. Tas ir stāsts par līdzcilvēku, kādi arvien biežāk sastopami mūsu sabiedrībā, katrā pilsētā, ielā. Tas ir stāsts par narkomāniju, alkoholismu, personības degradāciju un nespēju kaut ko mainīt, tomēr dzīvība ir tā vērtība, ko vērts sargāt.

“Uz skatuves nomainījās trīs Kristas. Pirmā Krista (Elīna Spridzāne) - iemilējusies meitene... *Ja tu man esi, man nevajag ne debesis, ne zemi...* Otrā Krista (Diāna Kempīša) - narkotiku varas pārņemta, purvā iestigusī meitene. Trešā Krista (Gunta Greisle) - cerību pilna izklūt ārā no šī posta. Solistu un arī ansambļa (Ieva Leiduma, Laima Tihovska, Karīna Jablonska, Diāna Liepiņa, Lāsma Bacule) dziedājumus pavadīja instrumentāla grupa: taustiņi - Solvita Ivanova, basģitāra - Ralfs Arpidāns, ģitāra - Kristiāns Justs, sitamie instrumenti - Jurgis Lipskis, skaņu operators - Gunārs Rūpāinis. Spilgti savu varoni Sandru atveidoja balveniete Dagmāra Laicāne, kura arī mācās Jāņa Ivanova Rēzeknes Mūzikas vidusskolā. Jāuzteic Dilerā (Guntars Paplovskis) pārliecinošo dziedājumu, kā arī noslēguma Kristas (Gunta Greisle) un Artūra (Ainārs Kiserovskis) aizkustinošo duetu,” saka M.Bukša.

Rēzeknieši savu uzvedumu jau parādījuši ne tikai Baltinavā, bet arī Ludzā, Viļānos. Martā muzikālo drāmu rādīs Balvos. Ja ar šo muzikālo uzvedumu aicinātu ciemos profesionālos izpildītājus, tad tas izmaksātu pat vai-

Izrādes fragments. Jaunībai raksturīgs prieks un košums, ja vien to nesabojā atkarības, kas ir ceļš uz nekuriem, par ko tiek maksāta dzīvības cena.

rākus tūkstošus.

Balveniete, J.Ivanova Rēzeknes Mūzikas vidusskolas 3.kursa audzēkne Dagmāra Laicāne, kura piedalās uzvedumā, atzīst, ka pati profesionāļu izpildījumā pilnībā šo muzikālo drāmu nav noskatījusies, bet, gatavojoties uzvedumam, iepazinusies ar to video. Jaunie atzīst, ka bijis diezgan grūti atveidot muzikālās drāmas varoņus, jo viņa nespēj iedomāties, ko izjūt atkarībās nonākuši cilvēki. “Un ceru, ka to arī nepiedzīvošu,” viņa saka. Izrādes veidotāji uztraukušies arī par to, kā

šo izrādi, kuras pamatā ir traumējošs stāsts, uzņems bērni, bet viņi to uzņemuši ar izpratni un tā viņiem ir noderīga mācība, bridinājums turēties no atkarībām dzīvē pa gabalu.

Iepriecināta noskatīties muzikālo drāmu, kaut arī mūzikas skolas jauniešu, nevis profesionāļu izpildījumā, ir arī Baltinavas novada domes sabiedrisko attiecību speciāliste, arī četru bērnu mamma, Silvija Buklovskā: “Bija liels prieks par iespēju noskatīties kvalitatīvu izrādi par aktuālu tēmu jauniešiem saprotamā veidā.”

Tas ir sudrabs!

Atklāj koncertu. Vidējās paaudzes deju kolektīvs "Nebēda" jubilejas koncertu atklāja ar maizes klaipiem rokās, nodejot deju "Dievs man deva maizes zemi".

Sveiciens no Kokneses. Deju kolektīva "Liepavots" dalībnieki atzina, ka priecājas būt kopā ar "Nebēdu", neskatoties uz slideniem ceļiem: "Tāpat pie mums plosās gripa un vajā citas neveiksmes. Tomēr esam šeit!"

"Apinītis" no Gulbenes. Kaimiņnovada dejotāji uzrunu teica latgaleišu valodā. "Mums ir liels prieks būt par jūsu draugiem. Lai raitis deju solis arī turpmākajos 25 gados!" viņi vēlēja.

Dejotāji ar pieredzi. Vairāk nekā divdesmit gadus, pat 25, "Nebēdā" dejo Aelita un Ēriks Tuči, Sandra un Juris Kairiši, Gunta Āboliņa, Andris Baikovs un Pēteris Smirnovs. A.Baikovs taujāts, kas viņam patīk "Nebēdā", atklāja, ka dejas, kuras viegli iegaumēt. Savukārt Gunta sprieda, ka īpašas sajūtas ir uz skatuves, kad skudriņas pār muguru skrien.

Jaunā dejotāja. "Nebēdai" pievienojas arī jauni dejotāji, tostarp Valērija Orlovska (foto), kurai ir 24 gadi. Lūgta atklāt, kā vērtē kolēģus, Valērija atsmaidīja sakot: "Ciši lobi cilvēki."

Sevi uzskata par jauniešu kopu. Šķilbēnu pagasta folkloras kopas "Rekavas Dzintars" vadītājs Vilis Cibulis un tās aktīvs dalībnieks Dzintars Čerbakovs pirms uzstāšanās dzina jokus uzsverot, ka sevi uzskata par jauniešu kopu, turklāt dibinātu pirms 24 gadiem.

Izpilddirektore. "Nebēdā" par dažādiem organizatoriskiem jautājumiem rūpējas Gunita Laicāne, kuru kolektīva dalībnieki sauc par saimnieci jeb izpilddirektori. Jautāta, kādi ir *nebēdnieki*, Gunita paziņoja, ka ļoti paklausīgi.

Kopā ar savējiem. Kolektīva vadītājs Agris Veismanis un viņa dejotāji sudraba jubilejas koncertā kārtējo reizi apliecināja, ka "Nebēda" ne par ko nebēdā, turklāt sniedz arī pozitīvas emocijas citiem.

"Piesitiens". Zīmīgi, ka Viksnas deju kolektīva "Piesitiens" vadītāja Gunta Grāmatiņa "Nebēdā" dejo 12 gadus. Viņa kolēģiem vēlēja raitu dejas soli.

Buča koncertmeistarei. Aplausus un bučas saņēma "Nebēdas" koncertmeistare Daiga Elksnīte (foto - no labās).

Pārsteidz alūksnieši. Deju grupa "Jukums" no Alūksnes pārsteidza ne tikai ar atraktīvām dejām (foto), bet arī ar vēlējumiem. Viņi kopā ar "Nebēdu" improvizēja salūtu, kā arī balveniešiem lūdza bučas. "Mēs jūs apsveicām, jūs mūs bučojat," viņi mudināja. Jāsecina, ka "Nebēda" to arī uz nebēdu darīja...

Lappusi sagatavoja E.Gabranovs

Praksē pārbaudīta pieredze

Tehnoloģijas kļūst modernākas, bet govys paliek tā pati

Viņa joprojām lasa žurnālus par lopkopības darbu tēmu un ar interesi tver jaunievedumus šajā sfērā. Ne tikai lasa, bet domā līdzī un atceras pašas pieredzi. Kādā dienā viņa piezvanīja uz redakciju, izteikdama vēlmi akcentēt zinības, kas nenoveco un ir noderīgas, lai kā arī mainītos tehnoloģijas. Saruna ar ANTOŅINU LOČMELI Viļakas novadā, kura sirdī joprojām jūtas zootehniķe.

Govys vairs neturat un neslauc, kādēļ joprojām prātā lopkopības darba tēma?

-Visu mūžu taču strādāts ar lopiem, un patiesībā joprojām jūtos kā zootehniķe. Atcerēsimies kopsaimniecības laiku ar fermām. Tolaik saimniecībā starp galvenajiem speciālistiem bija arī agronomi un zootehniķi. Tāds interesants abu tandēms, jo viņi nemitīgi rīvējās, iestājoties katrs par savu taisnību. Agronomi bija priecīgi saražot ātrāk lopbarību un sarakstīt atskaitēs skaistus ciparus, bet zootehniķim vajadzēja to reāli sagremot, izdzīvojot garo ziemu, lai pietiktu visu fermu lopiem. Es ticēju tikai savām acīm, tādēļ ne velti skrēju un pārskaitīju rulus.

Tūlīt būs pavasaris, un tas ir arī dzīvnieku mazuļu pasaulē nākšanas laiks.

-Lopkopībā svarīga ir prasme saglabāt teliņus. Saimniecību laikā, atceros, tie ļoti krita. Mēs meklējām iemeslu, bet līdz galam neatradām. Arī man pašai mājās gadījās šādas ķibeles, un joprojām dzirdu no mazajiem lauku saimniekiem, ka teliņi dažkārt neizdzīvo. Gadās, kāds atskrien, saimniekam negaidot, un, kad to atrod, jau kļuvis tik vārgs, ka nez vai būs dzīvotājs. Kas ir svarīgi? Sāku atcerēties manā laikā dotās mācību spēku zinības un pārbaudīto pašas praksē. Mana vecmamma darija tā: kad piedzima teliņš, pielika to pie mātes, lai pazīž. Tas ir ļoti svarīgi. Protams, ļoti rūpīgi jāapstrādā jaundzimušā nabassaitē, lai organismā neiekļūst infekcija, jāapmazgā un jāpārbauda arī govys tesmenis, vai nav strutu, un tad jāpieliek teliņš. Sākumā viņš nemācēs zīst, bet vajag ieslaucīt mutē lāsi piena, un teļam amats būs rokā. Pielikšanu pie mātes vajadzētu izdarīt jau pirmajā stundā pēc nākšanas pasaulē, kamēr teļam nav zudis zīšanas reflekss, ko dzīvniekiem devusi daba.

Jūs to stāstāt par piena govīm. Cik ilgi tad mazie var mātes zīst?

-Es viņus laidu pie mātes pat mēnesi, jo gribējās, lai teļi aug veselīgi un noder atražošanai. Man kūti bija sakārtots tā, ka teliņa aizgalds atradās blakus govys stāvvietai. Atcēlu durtiņas, teļš pienāca pie govys, paēda un pēc tam atkal atpakaļ savā būdā. Zīšanas process ir labvēlīgs arī pašai govij, jo atjaunojas dzemde, vairojas piens un notiek visi tālākie atražošanas procesi. Protams, govys pēc teļiem ir arī jāpārslauc.

Tagad firmas teļiem ražo glītas individuālas būdiņas, ko viegli sakopt un pārvietot uz citu vietu.

-Taču ne visi tādas var iegādāties. Kūtiis ar nedaudzām govīm izmanto tās pašas koka

būdiņas. Tām noteikti vajadzētu būt pietiekami lielām - tādām, lai teļš var kārtīgi kustēties un apgriezties, jo tas veicina zarnu trakta darbību. Sprostam noteikti jābūt ar grīdu, nevis uzliktam uz betona pamata, un ar redeļu grīdu. Tad būdā nekrāsies mitrums un pakaiši turēsies ilgāk sausi. Vesels teļš ātri aug, pieņemams svarā, un piektajā vai sestajā dienā viņam jādod jau piedevas. Protams, jāradina dzert arī ūdeni, kam jābūt pietiekami siltam un vienmēr tīram. Gadās redzēt govys, kas maz dzer, jo tām tas nav iemācīts teļa vecumā. Tā ir sliktā atražošana, tāda govys nebūs pienīga.

Jaunākās tehnoloģijas paredz teļu automatizētu ēdināšanu, turot tos individuālos aizgaldos, kur baro ar mākslīgo pupu.

-Dzīve būtībā jau nemainās, un vecās gudrības noder arī modernajos izgudrojumos. Lasīju par robotu, kas ir automatizēta teļu ēdināšanas iekārta. Tā brauc garām sprostiem un baro teļus ar pupu. Robots periodiski pārvietojas no viena aizgalda uz otru, apstājas un pavirza mākslīgo pupu uz esošā teļa pusi. Turklāt tas ir izgaismots, izgatavots no spilgti dzeltenas krāsas gumijas. Man prieks, ka firmas ņem vērā un akcentē zīdīšanas refleksa nozīmi un domā par lopkopības jomas attīstību. Jo vairāk siekalu teļam izdalās, jo vairāk tajās fermentu, jo labāka gremošana un vispārējā dzīvnieka attīstība. Zinātnieki izskaitļojuši, ka govij diennakti jāsaražo 60 litri siekalu, tad labi strādās kuņģis, nepieskābs un aktīvi darbosies labvēlīgās baktērijas. Tad ražošana ies uz priekšu!

Kādi ir Jūsu vērojumi tuvākajā apkaimē - lopu īpašnieki prot aprūpēt dzīvniekus, lai tie augtu veselīgi un ražīgi?

-Domāju, ka jā. Man kaimiņos lopu saimniecei teles izdodas tādas, ka prieks. Kā gads, tā sasniedz vajadzīgo pilnbriedu, apsēklo, dzimst spēcīgi teļi un neslimo. Esmu stāstījusi daudziem, ka teļš ir pats labākais govys tesmens masētājs, un no šī procesa ir vairākkārtējs labums. Nezinu, vai arī veterinārārsti šodien šo lietu uzsver un stāsta lauku sētās govju īpašniekiem, jo iegūt un izaudzēt veselu teļu ir jāprot.

Kāds bija Jūsu mājsaimniecībā augstākais piena izslaukums no govys?

-Manu lopu ēdienkartē nebija rapša spraukumu. Bija stabils izslaukums virs 5 tūkstošiem kilogramu. Tagad piensaimniecībās lopu saimnieki pievērs uz-

manību ģenētikai, sēklo ar šķirotu spermā, pērk ģenētiski modificētu materiālu. Jā, dzimst pavisam citādi teļi, iegūst augstus rezultātus. Lai kā arī dzīve mainās un attīstās, taču govys ir un paliek tas pats lopiņš. Iepirkta teles un ievest no ārzemēm ir dārgi. Grūtna tele maksā 1800 eiro. Un ja šo piena mašīnu izmanto tikai trīs laktācijas? Tas ir daudz par maz un neekonomiski. Lasu žurnālā, ka arī vieni no lielāko piena govju ganāmpulku saimniekiem - akciju sabiedrības "Ziedi JP" - ģimene akcentē, ka mērķis ir ne tik daudz iegūt lielus izslaukumus, kā

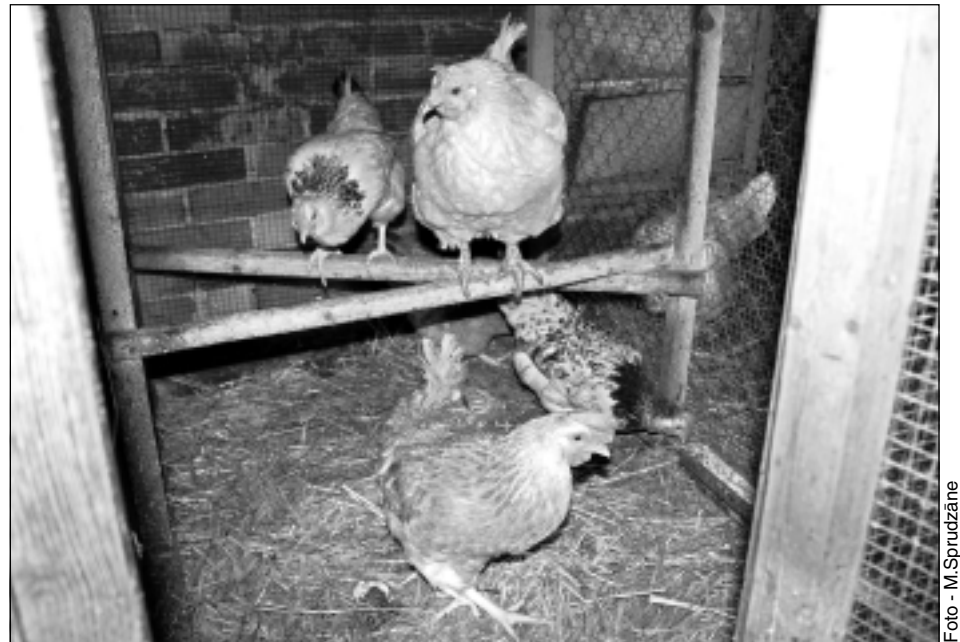

Foto - M.Sprudzāne

Tagad ir vistas. "Lai saka, ko grib, bet es nevaru aizmirst taciņu uz kūti. Man tagad ir vismaz vistas ar gaiļiem," saka Antoņina, izrādīdama nelielu vistu kūti. Vistu saime sadalīta vairākos būros, kā saka saimniece, atbilstoši savstarpējai psiholoģiskajai putnu saderībai. Protams, Antoņina ar ģimeni stāda arī dārzus, ravē, rudens pusē novāc ražu un liek burciņās. Darba viņai pilnas rokas, un tas palīdz justies vajadzīgai un vairo dzīvesprieku.

pievērsties govju ilgmūžībai. Govīm vajadzētu ražot vismaz piecas, sešas laktācijas, jo vislielāko izslaukumu no govys var dabūt no ceturtais līdz piektajai laktācijai. Protams, ļoti svarīga ir arī ēdienkarte un lopbarības kvalitāte.

Piesaucāt faktu par Latvijas vienu no lielākajiem piena ganāmpulkiem. Pats lielākais, kā var uzzināt no datu centra informācijas, ir vairāk nekā 2 tūkstošu govju ganāmpulks a/s "Agrofirma Tērvete". Tiesa, te tomēr neiegūst pašu lielāko izslaukumu. Rekordiste ir zemnieku saimniecība "Ceriņi" ar gandrīz 300 govīm un izslaukumu virs 15 tūkstošiem kilogramu no govys. "Agrofirma Tērvete" no govys ieguvusi vairāk par 9500 kilogramiem.

-Tās ir piena mašīnas un lielais bizness. Te algo strādniekus un spiež uz rezultātu. Man žēl bioloģisko zemnieku, kuriem daudz kas liegts. Viņiem vajadzētu audzēt nekodinātu kukurūzu, jo tad var slaukt pienu. Tā ir vērtīga un neatsverama barība, tikai jāautājums, kā to novākt. Es savām četrām govīm varēju piegriezt kukurūzu ar rokām, un sezonā sēju divas reizes, lai ir zaļā masa. Kukurūza labi noder jūlija beigās, augustā, kad ganības jau kļūst plikas un izslaukumu notur tieši piebarošana ar zaļo masu. Kukurūza ir laba arī vēlāk, kad jau apsalst. Man gribētos ieteikt audzēt arī lopbarības sakņaugus, ne tikai puscukurbietes, bet arī lopbarības burkānus. Burkāni ir vērtīgs vitamīnu avots, tie ne vien vairo izslaukumu, bet uzlabos arī dzīvnieku veselību.

Jūs tik ļoti sekojat līdz lopkopības jomai, ka acīmredzot joprojām nespējat to "palaist vaļā", lai arī pašas kūtiņa stāv tukša.

-Nevar vārdos izstāstīt, kā jūtos. Govys bija mans dzīvesveids, kā lai to spētu aizmirst un atmet? Kādreiz man ģimene arī pārmeta, ka es par daudz eju un rūpējos par lopiem. Bet, ja neiesi pie viņiem, tad arī

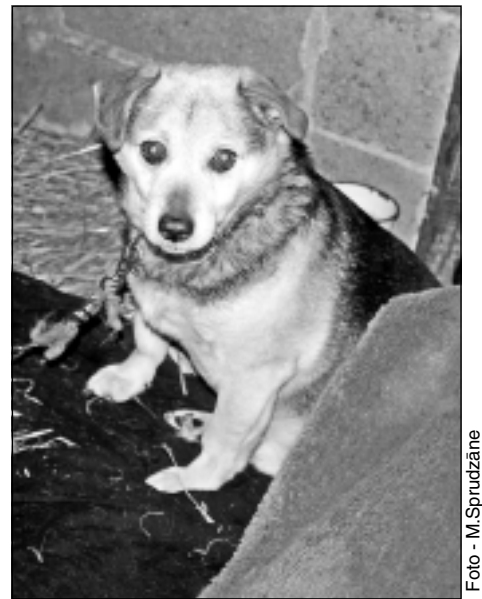

Foto - M.Sprudzāne

Vistu sargs. Kūtiņā dzīvo arī suņuks, kura uzdevums ir sargāt vistas no plēsēju uzbrukuma naktīs. "Ja nebūtu sarga, sesks sen jau būtu vistas apkodis," zina teikt saimniece, "tagad pieturos pie dažām vistām, lai būtu iemesls iet uz kūtiņu."

neredzēsi un nezināsi, kā dzīvnieki jūtas, kā attīstās un aug, vai neslimo. Tas ir radošs darbs, jo visu laiku notiek attīstība. Tagad laukos govju paliek arvien mazāk, vienā otrā ciemā to ir pavisam maz vai nav nemaz. Man kaimiņos nesen arī viena ģimene atvadījās no savas govys. Es to dikti pārdzīvoju. Protams, govys ir aste, pie kuras esi piesiets, bet, kad tās nav, ir traki žēl.

Vai Jūsu saimniecībai ir arī zeme?

-Pavasārī sāksim sēju, audzēsim sešos hektārus miežus, kviešus un auzas. Iespējams, būs atkal rukiņi, vajadzēs malt miltus. Cūku nobarošanā vērtīgi ir miežu milti. Man ir svarīgi plānot un darīt lauku darbus, jo tas, kā jau teicu, ir ļoti radošs darbs. Jebkura nodarbe laukos prasa zināšanas, izdomu, māca pieredzi. Man šie visi darbi rada sirdsprieku, palīdz dzīvot.

Lappusi sagatavoja M.Sprudzāne

Skolēnu pašpārvalžu tikšanās Viļakā

Lai neizaug *dīvāna eksperti*

20.februārī Viļakas kultūras namā pulcējās novada skolu pašpārvalžu dalībnieki, lai kopā ar personīgās izaugsmes treneri IEVU GARJĀNI mēģinātu izprast, kā uzlabot skolēnu pašpārvaldes darbu un ar jauniešiem pieejamo resursu palīdzību panāktu pozitīvas pārmaiņas ne tikai savā skolā, bet arī novadā un valstī.

Skolēniem jāapzinās savas iespējas

Viļakas jauniešu iniciatīvu centra vadītāja MADARA JEROMĀNE uzsver, ka tikšanās mērķis bija veicināt skolēnu pašpārvalžu darbu uzlabošanu: "Skolēniem ir jāapzinās savas iespējas, jo pašpārvaldes darbs nav saistīts tikai ar pasākumu organizēšanu, tā ir iespēja ietekmēt savas skolas vidi un sava novada dzīvi. Viena no metodēm, kā jauniešiem pilnveidot prasmes un kļūt veiksmīgā gan turpmākajā karjerā, gan dzīvē, ir neformālā izglītība, jo tā ļauj *izkāpt* no formālās izglītības rāmjiem. Izmanojot neformālās izglītības iespējas, jaunieši kļūst atvērtāki, citādāki nekā tas, kurš vienkārši atnāk un nosēž mācību stundas. To esmu pārbaudījusi uz savas ādas, jo, septīto gadu strādājot jaunatnes sfērā, pati esmu pārvērtusies." M.Jeromāne atgādina, ka realizēt savas ieceres nemaz nav tik grūti: "Tas ir vienkārši. Sākumā ir jāizvirza mērķis, jāsaprot, vai tas tiešām ir vajadzīgs, un jānodod ideja skolēnu pašpārvaldei, lai viņi to virza tālāk skolas vadībai."

M.Jeromāne ir pārliecināta, ka šādi neformālās izglītības pasākumi palīdz sagatavot nākamās deputātas novada Jauniešu domei. Jaunatnes darba speciālistes pieredze liecina, ka neformālā izglītība patiešām maina skolēnus: "Sākumā viņi varbūt kautrējas, vērojot visu no malas, bet pamazām iesaistās paši, kļūstot atvērtāki, komunikablāki."

M.Jeromāne uzskata, ka attīstīt savstarpējās komunikācijas prasmes mūsdienu tehnoloģiju laikmetā ir īpaši svarīgi: "Komunikācija ar politiķiem, ko piedāvājam dažādās aktivitātēs, ļauj skolēniem saprast, ka arī deputāti ir tādi paši cilvēki, un jaunieši sāk uzdrīkstēties runāt ar viņiem. Šīs komunikācijas prasmes palīdzēs viņiem arī turpmākajās darba intervijās, tās ļaus viņiem kļūt par veiksmīgākiem cilvēkiem. Apzinoties, ka var mainīt lietas savā skolā, jaunieši sapratis, ka kaut ko var mainīt arī savā pagastā, novadā un valstī. Jauniešiem jāsaprot, ka arī viņu viedoklis ir svarīgs, ka viņi var kaut ko mainīt un viņi nekļūs par kārtējiem *dīvāna ekspertiem*."

Kādam jābūt ideālai pašpārvaldei?

Lai gan tikšanās dažādu iemeslu dēļ nevarēja apmeklēt Rekas vidusskolas un Žiguru pamatskolas pašpārvalžu dalībnieki, Viduču un Viļakas pamatskolu, kā arī Viļakas Valsts ģimnāzijas aktīvākie audzēkņi ar aizrautību iesaistījās izaugsmes treneres Ievas Garjānes vadītajās nodarbībās, kurās nopietnas sarunas mijās ar jautrām rotaļām.

Interaktīvā veidā, savstarpēji sadarbojoties, jaunieši meklēja atbildes uz jautājumiem: kādam jābūt ideālai pašpārvaldei, kāds ir viņu personīgais ieguldījums pašpārvaldes darbā, kādu iemeslu dēļ katrs no viņiem iesaistījies pašpārvaldē, kurš no viņiem vēlētos kaut ko mainīt pašpārvalžu darbā, cik bieži viņi atnāk uz pašpārvaldes sēdi tikai formāli pasēdēt, kāds bijis spilgtākais notikums viņu dzīvē pagājušajā gadā un citiem.

Viens no uzdevumiem bija, sadaloties komandās, kopīgi izspriest, kādam jābūt ideālai pašpārvaldei, kurā viņi paši vēlētos darboties. Pēc neilgas apspriedes katra darba grupa prezentēja savas idejas. Izskanēja dažādi ierosinājumi - pašiem jauniešiem jābūt aktīvākiem, jābūt sadarboties savā starpā, nepieciešams lielāks skolotāju atbalsts, jo nereti viņi noraida pasākumu idejas. Runātāji uzsvēra, ka jauniešiem jābūt atbildīgiem par savām idejām, regulāri jāapmeklē pašpārvaldes sēdes, katrā skolā vajadzētu izdomāt un izveidot arī skolēnu pašpārvaldes atšķirības zīmi. Viens no vislielāko atbalstu guvušajiem priekšlikumiem izrādījās vajadzība pēc īpašas pašpārvaldes telpas skolā. Šo ierosinājumu dedzīgi atbalstīja arī I.Garjāne un M.Jeromāne.

Grib mainīt lietas

17-gadīgais VVĢ audzēknis DANIELS ŠAICĀNS, kurš aizraujas ar ielu vingrošanu un sporta dejām, pirmo gadu sācis darboties arī skolēnu pašpārvaldē: "Iesaistījos, jo gribas kaut ko uzlabot skolas dzīvē. Uzskatu, ka skolotāji mūsu domās ieklausās, tomēr ar ideju realizēšanu ne vienmēr iet gludi. Cerams, ka turpmāk būs labāk. Esam panākuši, ka sporta zālē būs ūdens automāts, bet turpmāk domāsim par jaunām idejām. Viena no iecerēm ir iegūt atsevišķu telpu pašpārvaldei. Tagad tas nav

Sākumā jāiepazīstas. Pašpārvalžu tikšanās sākās ar iepazīšanās spēli, kuras laikā skolēni mēģināja sadraudzēties, izsakot viens otram uz kartītes uzrakstītās vēlmes un izpildot tās. Savukārt citā spēlē jauniešu uzdevums bija atcerēties nozīmīgākos pagājušā gada notikumus savā dzīvē.

Komanda "Virtuve" prezentē paveikto. Kopā ar komandas biedriem Viduču pamatskolas pašpārvaldes dalībnieks Emīls Šmits (foto - centrā) pastāstīja, ka viņa skolā pašpārvaldē amatus nedala: "Visi kopā organizējam dažādus pasākumus." Emīls uzskata, ka, esot pašpārvaldē, guvis pieredzi un uzlabojis sociālās iemaņas, kā arī mācās sadarboties ar citiem un argumentēt savas idejas: "Trīs gadu laikā, kopš esmu pašpārvaldē, esmu mainījies, kļuvis aktīvāks."

iespējams remonta dēļ, bet ceru, ka nākotnē to panāksim. Tad varbūt jaunieši paši aktīvāk iesaistīsies pašpārvaldes darbā," domās dalījās skolēns.

Viļakas pamatskolas pašpārvaldes prezidente SOFIJA ZAREMBA augstajā amatā ievēlta šajā mācību gadā. "Man ir jāizdomā aktivitātes, ekskursijas, pasākumi, kas nebūtu garlaicīgi," savus uzdevumus uzskaitīja Sofija. Meitene atklāja, ka šobrīd patstāvīgi strādā pie interesanta pasākuma organizēšanas: "Taču to šobrīd negribu atklāt, lai ir pārsteigums pārējiem. Vēl nevienam to neesmu teikusi." Tautā, kādas pārmaiņas gribētu skolā, Sofija apgalvoja, ka daudzi audzēkņi vēlas kafijas automātu. "Vēl gribētos jaunus krēslus, jo vecie ļoti čīkst," piebilda meitene.

Ari VVĢ pašpārvaldes prezidente, 11.klases skolniece KRISTA GAVRILOVA savus pienākumus veic pirmo gadu un uzskata, ka viņai veicas labi: "Cenšos realizēt to, ko jaunieši ierosina. Piemēram, viņi gribēja uzstādīt ūdens automātu sporta zālē, un šobrīd notiek sarunas ar direktori. Viņa ir apsolījusi, ka tas būs." Krista uzskata, ka skolēni nelabprāt iesaistās pašpārvaldes darbā: "Varbūt daudzi kautrējas. Kopumā pašpārvaldes darbs vairāk izpaužas kā pasākumu organizēšana, bet gribētos vairāk realizēt kādas idejas par pārmaiņām." Krista apgalvo, ka darbošanās pašpārvaldē viņai māca prezentēt un virzīt tālāk savas idejas.

Ne tikai pasākumu organizēšana

Pasākuma vadītāja, personīgās izaugsmes trenere Ieva Garjāne no Rīgas ir pieredzējusi jaunatnes darba speciālisti: "To dariju

Jaunas zināšanas noderēs. Viduču pamatskolas 9.klases audzēknis Zintis Dvinskis (foto) aktīvi iesaistījās visos uzdevumos. Zintis jau trešo gadu darbojas skolēnu pašpārvaldē, jo viņam patīk organizēt pasākumus: "Šobrīd aktīvi gatavojamies Lieldienām. Mums ir ļoti grandiozas idejas. Savukārt viens no veiksmīgākajiem manis organizētajiem pagājušā gada pasākumiem bija Skolotāju diena, pedagogiem ļoti patika, viņi kļuva emocionāli." Pūsis uzskata, ka Viduču pamatskolas pašpārvalde darbojas ļoti aktīvi: "Kopā esam desmit skolēni, ko katrā klase izvirzījusi."

piecpadsmit gadus. Tagad vadu tikai dažādas apmācības un pasākumus, dalos ar metodēm, kas varētu noderēt jaunatnes darbiniekiem." Ieva novērojusi dažas atšķirības starp lielpilsētu un lauku jauniešiem: "Lielpilsētu jauniešiem ir vairāk drosmes, viņi vairāk eksperimentē ar lietām, procesiem un pasākumiem. Mazpilsētās šis redzējums dažreiz ir šaurāks, sapņi mazliet mazāki. Tā ir vides ietekme. Taču uzskatu, ka, arī dzīvojot tālu no lielpilsētas, var darīt lielas lietas." Ieva neslēpj, ka lielākajā daļā Latvijas skolu pašpārvaldes nodarbojas tikai ar pasākumu rīkošanu: "Taču tas nav pamatuzdevums. Pašpārvaldes uzdevums ir pārstāvēt jauniešu viedokli, veidot pārmaiņas gan skolā, gan ārpus tās. Šodien kopā ar jauniešiem pavērsim tikai pašpārvalžu iespēju mazo *vāciņu*, pārliecināsimies, ka darbības formas var būt ļoti dažādas, ka viņi var mainīt lietas, ja grib."

Lappusi sagatavoja I.Tušinska

Bagāts mūžs

Ar gara spēku un darba mīlestību

Uz mājas, kurā dzīvo ANNA ŠUMSKA, divās vietās lasāms pabalējis uzraksts "Kuprava". Lai arī šeit garām jau sen nekurš vilciens, stacijas ēka ir apdzīvota. Kupravas etnogrāfiskā ansambļa un garigo dziesmu dziedātājai, audējai 16.februārī palika 85 gadi. Annas atmiņu var apbrīnot - viņa sauc gadskaitļus, vārdus, uzvārdus, atceras sen aizgājušus notikumus. Uz galda līdzās ziedošām acālījām sarindoti pasniegtie apbalvojumi, albumi, sazimētais dzimtas koks, pat Uzslavas raksts no skolas gadiem ar Staļina un Ļeņina attēliem... Bet tāda bija dzīve.

Visu dzīvi blakus dzelzceļam

Anna, jaunības uzvārdā Jeromāne, nāk no Karigovas ciema Susāju pagastā. Tur viņa apprecējās ar vīru Vili Šumski, kurš strādāja uz dzelzceļa, tādēļ viņa teju visu dzīvi gan Žiguros, gan Kupravā, kur vīru vēlāk pārcēla strādāt, dzīvojusi dzelzceļa malā. Nu nav ne vīra, kurš jau vairāk nekā divdesmit gadus aizsaulē, ne vilcienu, ne sliežu... bet tāda ir dzīve. Kad demonstrēja sliedes, viņa dzīvoklī ievilkā ūdeni, kas atvieglāja darba soli - varēja uzstādīt arī veļas automātu. Nu lielākie izdevumi Annai ir malkas sagāde ziemai, kas izmaksā apmēram pus-tūkstoši eiro. Labi, ka pie viņas tagad atnācis dzīvot vecākais dēls Jānis, kurš visu dzīvi strādājis celtniecībā, bet jau aizgājis pensijā. "Pabeidzu Eržepoles septiņgadīgo sloku. Pēc apprecēšanās dzīvojām dzelzceļa mājā Karigovā, jo vīrs bija dzelzceļnieks, bet uz Kupravu pārcēlāmies 1982. gadā," stāstījumu iesāk Anna. Viņas vecākajam dēlam Jānim jau 66 gadi, dēlam Gunāram - 62 gadi, bet meitai Inārai - 59 gadi. Sagaidīti 7 mazbērni, un dzimtas koku, kuru Anna sazimējusi pirms dzimtas salidojuma, bagātāku dara jau 6 mazmazbērni, starp kuriem ir divi dvīņu pāri. Anna spriež, ka tas laikam tāpēc, ka dzimta ir seši dvīņi. "Trīs mazbērni dzīvo Anglijā, bet vasarās mani cenšas apciemot tie, kuri var, es visus ļoti gaidu ciemos. Man pašai par vēlu tik tālu doties ciemoties. Dzimšanas dienu mazliet atzīmējām ar savām etnogrāfiskā ansambļa dziedātājam klubā, daudzi gan aizgājuši mūžībā, maz mūsu - veco dziedātāju - palicis. Bet vasarā atbrauks mana ģimene, tad arī pasvinēsim vairāk. Jāpriecājas, ka visiem ir darbs," spriež Anna.

Auda tautastērpus, villaines, segas

Kad mamma Izabella vairs tik labi nevarēja redzēt, Anna sēdās pie stellēm, kur audusi mamma. "Reiz mamma man saka, - aud! Bet es neprotu, - atbildēju. Sēdies un aud, - mamma neatlaidās. Es visus izdzinu no istabas, iesēdos stellēs un pēc redzētā mēģināju strādāt. Kas par brīnumu, nezinu, bet viss sanāca. Mammai bija noausts pusmetrs, es turpināju, - atšķirības nevarēja ne saskatīt. Bez kļūdām! Turklāt sega nebija nekāda parastā, tai bija sarežģīts raksts. Sievas vēlāk brīnījās, cik akurāti viss saausts. Vēlāk noaudu vēl četras segas, un tā lieta aizgāja," pastāsta Anna.

1969.gadā Annu Šumsku uzaicināja strādāt uz Balviem ražošanas apvienībā "Daiļrade" par audēju. Viņa varēja aust mājās, kur bija stelles. Auda gan rūtainus, gan svitrainus tautu tērpu brunčus, sedziņas, villaines, pat brunču apmalītes. Visu, ko "Daiļrade" pasūtīja. "Smejos, ka esmu simtiem, simtiem metru noaudusi. Audu dvieļus, galdsegas, arī balto karogu drēbi, ko vēlāk varēja izšūt. Patika aust baltās villaines, kuras pēc tam citas sievas izšuva. Tā šajā uzņēmumā audu 22 gadus," atceras Anna. Balvu reģiona kultūrvēstures datu bāzē par Annu teikts, ka viņa "... savā laikā noaudusi tautas tērpus lielai daļai Balvu rajona koku un deju kolektīviem. Viens no pēdējiem aušanas darbiem bija ansambļa "Abrenīte" tautas tērpa rotājums. Audusi arī Kupravas etnogrāfiskā ansambļa tautas tērpa villaines un brunču apmales. 1982.gada 13. decembrī viņai piešķirts Tautas daiļamata meistara nosaukums". Bez aušanas Anna nodarbojās arī ar izšūšanu, mezglōšanu un adīšanu.

Beidza aust, sāka dziedāt

Pensijā Anna aizgāja 1989.gadā, bet vēl divus gadus turpināja strādāt. Tad viņu uzaicināja dziedāt Kupravas etnogrāfiskajā ansambli, kuru tobrīd vadīja Leontīna Bordāne. "Braucām visur, kur aicināja un kur pagasts deva autobusu. Esam uzstājušās gan bijušā Balvu rajona daudzās vietās, gan "Baltica" festivālos, arī Dainu kalnā un Rīgā, Brīvdabas muzejā. Ne saskaitīt, kur būts šajos gados. Es kolektīvā dziedāju līdz 2004.gadam. Tad gan teicu, - viss, man vairs

Anna Šumska aizvada 85.dzimšanas dienu. Viņai rokās "Vaduguns" 2004.gada kalendārs, kur maijā redzams Kupravas etnogrāfiskais ansamblis.

nav spēka!" stāsta Annas. Daudzas dziesmas viņa jau zināja no agrākiem laikiem, no mātes pūra, kura meitu ņēma līdz dziedāt pie vietējā ciema krucifiksa, bet dažas nācās mācīties no jauna. Annai vajadzēja būt dziesmu sācējai. Sākumā viņa šaubījiesies, vai iet uz kolektīvu, jo, ja pa dzīvi nav dziedāts, ko nu vairs. Taču piekritusi. Sākumā visi vakaros dziedājuši Kupravā pie krusta, šos dziedājumus tagad sauc par Maija dziedājumiem. "Pirmos gadus maijā dziedājām katru vakaru, vēlāk - trīs, tad divas reizes, līdz vairs gājām tikai vienu vakaru. Tā dziedāšana man iedeva tādu patikamu mieru sirdī. Gadus divdesmit Kupravā dziedāju arī pašmes, tik daudz cilvēku pavadīts mūžībā. Saļmu dziedātāju Kupravā vairs maz palicis, Terēze Vancāne no Viksnas pagasta brauca. Nav vairs, nav... Jo nav arī jauno, kas nāk līdz mātēm, lai var nodot šo tradīciju tālāk. Man gan saļmes ierakstītas magnetofonā," bilst Anna. Viņa parāda disku un grāmatu "Psalmu dziedāšana Latgalē", ko sagatavojuši Aigars Lielbārdis un Mārtiņš Boiko. Tur ir arī Kupravas etnogrāfiskā ansambļa dziesmas, un Annai šī grāmata stāv goda vietā. Dziedātāja pagājušā gada maijā saņēmusi Apliecinājumu par to, ka psalmu dziedāšana Ziemeļlatgalē atzīta par Latvijas nemateriālā kultūras mantojuma vērtību un iekļauta Latvijas Nacionālā nemateriālā kultūras mantojuma vērtību sarakstā.

Par godu dzimtas salidojumam

Anna atrod un rāda lielu papīra lapu, uz kuras sarakstījusi visus zināmos dzimtas cilvēkus. Dzimtas salidojums Karigovā noticis 2001.gada 11.augustā, kad ieradusies teju simts cilvēki. Salidojumu palīdzējis organizēt tobrīd Susāju pagasta priekšsēdētājs Aldis Pušpurs. Viņš savulaik Annai pasniedzis Atzīnības rakstu par dzimtas puses mīlestību un Susāju pagasta tradīciju stiprināšanu. "Par Aldi man sakāmi tikai labākie vārdi. Viņam esmu atdevusi stelles darba kārtībā, pašas austās segas. Viņš mani apciemo Kupravā, arī salidojumā ieradās ar gardiem ēdieniem un dzērieniem," atceras sirmgalve. Savulaik Liene Pitkeviča zinātniski pētnieciskajā darbā rakstījusi, ka Anna Šumska par šo salidojumu domājusi jau desmit gadus. Tas noticis viņas vectēva un tēva mājās, kur gan neviens vairs nedzīvo, bet uz salidojumu mājas saposuši. Salidojumā Anna dalījiesies atmiņās sakot, ka agrāk Karogovas ciemā visi dzīvojuši ļoti draudzīgi - visus darbus darījuši, viens otram palīdzot. Apbērējuši mirušos, kāzas un talkas rīkojuši, uz vietas bijušas gan savas saimnieces, gan dziedātāju nav trūcis. Pirms kāzām - vai tā ziema, vai vasara - mazgājuši zirgus. Istabu griestus un sienas vairākas reizes gadā mazgājuši ar ašiem - ziemzaļo kosu, ko plūkt gājuši uz Ašu silu. Veļu toreiz mazgāja ar pelnu sārmu, žāvēties kāra uz sētas, lai redz, kurai saimniecei veļa baltāka izmazgāta.

Kuprava put laukā

Anna atceras tēvu Jāzepu, kurš, lai arī ne dienu skolā nav gājis, darīja visus darbus - apsaimniekoja 19 hektārus zemes, uzcēla ģimenei māju, krāsoja ēkas, turēja sakoptu visu saimniecību. Prata visus darbus! Ciemā visiem bija zeme, lopi, visi visu prata un padarīja. Kad Anna atnākusi uz Kupravu, drenu cauruļu rūpnīca vēl darbojusies pilnā sparā līdz pat 1992.gadam, kad to slēdza. "Atceros, ka visas sešas daudzdzīvokļu mājas bija pilnas iedzīvotāju, kuriem rūpnīcā bija darbs. Skolā bija skolēni, nu tā tukša, apkārt vieni vienīgi grausti. Tas nav nekas labs, viss put laukā un pazūd. Jaunie cilvēki aizbrauc uz Rīgu, uz ārzemēm, bet paliek pensionāri. Viņi apdzīvo tikai divas mājas, un tās pašas ir pustukšas. Taču tolaik es lielu draudzību ar visiem ciema ļaudīm neturēju, man bija savs radu un draugu loks," atceras Anna. Labus vārdus Anna saka par ikvienu Kupravas pagasta vadītāju, kuri agrāk atbalstīja un ansamblim deva transportu, lai kolektīvs varētu sevi parādīt ārpus Kupravas.

Garlaicību nepazīst

Kad Anna aizgājusi pensijā, vēl piecpadsmit gadus audusi mājās, savā dzīvoklī. Audusi bērniem, draugiem un citiem paziņām. Pasūtījumu bijis daudz, knapi tikusi ar darbiem galā. "Lūk, mezglōjumi pie sienas arī mani, sega uz gultas. Adīju zeķes, cimdus, garlaicību nepazīnu. Ak, jā, vēl daudz un ilgi cepu tortes ikvienam, kas lūdza, jo deviņdesmitajos gados veikalos tās nevarēja nopirkt. Teica cilvēki, ka bijušas gardas. Gāju kāzās, bērēs, izlaidumos un citos godos par saimnieci, ja kāds lūdza. Varēju pēc cūkas nokaušanas visas iekšas iztīrīt, sadalīt un sakārtot. Visu pratu," atklāj Anna. Laika trūkums nebija šķērslis lasīt grāmatas. Viņa smeij, ka tā bijusi kā slimība - izlasītas teju visas bibliotēkas grāmatas Žiguros, Kupravā, arī Viļākā, lai cik grūti nācies atrast laiku savam vaļaspriekam. Viņa negājusi plāpāt pie kaimiņiem vai pa ciemu, bet, nogurusi no darbiem pie lopiem, bērnu auklēšanas vai sēžot stellēs, atpūtai ņēmusi rokās grāmatu. Žēl, ka tagad mazbērniem un mazmazbērniem grāmatas interesē mazāk, vairāk saista datori, telefoni.

Vasarās stāda un kopj puķes

Annai patīk darboties dārzā. Varbūt tagad grūtāk būs locīties un ravēt, bet agrāk pavasaros rosīties rosījusies pa dārzu. Braukusi kopt Vēdeniešu kapus, kur guļ dzimtas cilvēki, tīrījusi un stādījusi puķes. "Lai tik ir veselība! Tad jau viss būs labi. Esmu pārcietusi piecas operācijas, turklāt visas veiksmīgi. Tagad ziemā paskatos televizoru - "Panorāmu", ziņas. Seriālus gan ne visai, tur tik ilgi uz turpinājumu jāgaida. Jāpierod dzīvot mierīgāk," domā Anna Šumska.

Lappusi sagatavoja Z.Logina

Foto - Z.Logina

Vai atkal pārzīmēsim nov

Tautas balss

Ko domājat par iepriekšējo un jauno novadu reformu?

MĀRĪTE ORNIŅA no Rugāju novada: -Mūsu novada iedzīvotāji ir ieguvēji no iepriekšējās reformas, jo attīstība turpinājās, par nomali nekļūvām. Īstenoti daudzi projekti, uzlabota infrastruktūra, skolas saglabātas. Savukārt par jauno reformu grūti spriest, taču viens ir skaidrs – ja Rugāju novads nepaliek kā centrs, kļūsim par nomali jebkurā no visiem šiem shēmotajiem gadījumiem, jo nevaram pateikt – pievienojieties Rugājiem! Galvenais, ka tagad mēs atbildam paši par savām finansēm, jo tas, kurš maksā, pasūta mūziku. Kad naudasmaks būs kaut kur Balvos, Alūksnē, Gulbenē vai Madonā, vairs nekā nebūs. Grūti pateikt, kāda būs tās jaunās teritorijas politika un kā to attīstīs – centralizēti vai decentralizēti. Gribētu, lai notiek attīstība, nevis speram soli atpakaļ.

GEORGIJS LOGINS no Viļakas novada: -Vispirms jārunā ne vien par novadu reformu, bet par pašiem cilvēkiem. Ko viņi ieguvuši vai zaudējuši pa visiem brīvības laikiem? Un secinājums nav glaimojošs, jo darba nav, uzņēmējiem nav iespēju ne attīstīties, ne izdzīvot. Pie mums vienīgi "Kotiņi" vēl attīstās. Kas skar jaunatni - kuri bija spējīgāki un stiprāki, tie aizbraukuši uz Rīgu vai vispār no valsts. Un atpakaļ no tūkstoša labi ja atgriezies viens vai divi. Darbavietas praktiski likvidētas, pēdējos mežus intensīvi izgriež un izved. Citas bagātības mums nav, izņemot cilvēkus, kuri te palikuši. Bet tie paši večuki izmirs un paliks neapdzīvotas teritorijas. Paņemsim veselības aprūpi. Uz kuriem večukam no laukiem jābrauc ārstēties? Agrāk tepat, Viļakā vai Balvos, bija slimnīca, cilvēki varēja apciemot, tagad brauc uz Rēzekni, Alūksni, Valmieru vai Rīgu. Pats gaidīju acu operāciju 6 gadus – vienai acij trīs gadus un otrai tikpat. Arī jaunā reforma neko labāku nedos. Jau īstenojot iepriekšējo, solīja, ka pakalpojumi tiks pietuvināti iedzīvotājiem, bet galarezultātā viss aiziet kaut kur tālumā. Tagad, ja centrs būs Balvos, pakalpojumi atkal būs attālināti un cilvēkam neizdevīgi. Mazās slimnīcas un skolas jau tagad slēdzam. Viss iet uz iznīkšanu, un no valdības puses nekādas pozitīvas kustības nav. Neko labu no jaunās reformas nesa-gaidu – atkal kāds varēs dokumentā ielikt ķeksīti.

RASMA ZUŠA no Rugāju novada: -Manuprāt, no iepriekšējās reformas mēs tomēr esam ieguvuši, bet tagad gaidu, kad VARAM ministrs ieradīsies mūsu novadā parunāt ar iedzīvotājiem. Gribu viņam pajautāt par apgalvojumu, ka būsīm lielākā novadā, mums būs pieejamāki pakalpojumi. Diezin kā tas iespējams? Tagad daudz tuvāk un ātrāk pakalpojumu saņemt Rugājos, bet, jo tālāk būs centrs, jo būsīm atstumtāki. Jaunajai reformai saskatu arī zemtekstus – piemēram, ātrāk nolikvidēt mazās lauku skolas, kas mums atkal draud ar lauku izmiršanu. Ieguvumu diezin vai būs vairāk, drīzāk zaudējumu. Kopš izveidojās Rugāju novads, nezinu, vai var apgalvot, ka esam piedzīvojuši lielu attīstību, jo maza novads attīstībā nekādu milzu uzrāvienus nevar veidot. Taču viss notiek - projektos piedalās gan skolas, gan arī ražotāji, bērniem pieejami jauni rotaļu laukumi un ir mūsdienīgs stadions. Bet, par iedzīvotāju vajadzībām runājot, tepat, uz vietas, mūs sadzird un saprot daudz ātrāk, jo vietējā pašvaldība pārzina savus cilvēkus un viņu problēmas. Ja būsīm pie Balviem, diezin vai tā vairs būs.

REGĪNA KUĻŠA no Balvu novada: -Latvija dzīvo nepārtrauktā reformu virpulī, kas tautā uztur spriedzi. Bet vislielākās un nežēlīgākās reformas izdarījusi dzīve. Baisākajos murgos nerādījās, ka Latvijai labprātīgi, piespiedu kārtā, atstās ap 400 000 tās iedzīvotāju. Tātad valstī veiktās reformas nenodrošināja labklājības izaugsmi, iespējas strādāt un saņemt pienācīgu atalgojumu, aizstāvēt iedzīvotāju intereses. Laikā, kad biju Balvu rajona vadītāja, neviens santims neienāca no ES fondiem, iztikām ar līdzekļiem, kas bija valstī, no izlīdzināšanas fondiem un iedzīvotāju nodokļiem. Kad 2006.gadā Balvu pagastā nolēmām būvēt sporta zāli, uz vietas dzīvoja aptuveni 60 jaunieši. 2008., 2009.gadā cilvēki masveidā sāka izbraukt un turpina to darīt joprojām. Diemžēl valstī vērojama nelīdzsvarota novadu attīstība, jo ir bagāti novadi un tādi, kas cīnās par izdzīvošanu. Latgalē ir lielākais bezdarbs valstī, krasi samazinājies iedzīvotāju skaits, algas daudz mazākas par vidējo valstī, apgrūtināta ražošana un citas problēmas. Tauta gaida konkrētus kritērijus novadu attīstībai valstī.

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija (VARAM) sagatavojusi likumprojektu, lai no jauna atsāktu tā dēvēto reģionālo reformu. Praksē tas nozīmēs pašreizējo novadu apvienošanu lielākās teritorijās, jo liela daļa jau neizpilda likuma vienu no pamatnosacījumiem – ka pašvaldības teritorijā jābūt vismaz 4 tūkstošiem iedzīvotāju. Pagaidām gan ministrijai nav kartes, kā jaunais pašvaldību iedalījums varētu izskatīties. Visticamāk, pašvaldību skaits saruks vismaz uz pusi, jo jau tagad no kopumā 119 pašvaldībām vairāk nekā 50 teritorijas nekvalificējas likumā noteiktajam novada statusam, 39 novados ir mazāk nekā 4000 iedzīvotāju. Administratīvi teritoriālā reforma kļuvusi par vienu no Krišjāņa Kariņa valdības galvenajām prioritātēm un to plāno realizēt triecientempā. Vai tiešām viss būs tik vienkārši un ko tas nozīmēs mūsdienu esošajām četrām pašvaldībām, - jautājam novadu vadītājiem.

“Laiks myusus saliks pa vītom...”

SERGEJS MAKSIMOVS, Viļakas novada domes priekšsēdētājs:

-Saistībā ar administratīvi teritoriālās reformas pabeigšanu, gribu vērst uzmanību uz faktu, ka šobrīd, pēc A.Lielmeža apkopotajiem datiem, Latvijā vidējā vietējā pašvaldība ir ar 16 690 iedzīvotājiem (9.vieta ES) un pārvalda 542,9 km² teritorijas (5.vieta ES). Vidējā vietējā pašvaldība ES dalībvalstīs ir ar 5059 iedzīvotājiem un pārvalda 44,4 km² lielu teritoriju. Apgalvot, ka Latvijā ir mazas vietējās pašvaldības, nav nekāda pamata, jo te 3,3 reizes vairāk iedzīvotāju un pārvaldām 12,2 reizes lielāku teritoriju. Ja realizējam reformu, tad abos rādītājos Latvija ieņems 1.vietu - vara tālāk no iedzīvotājiem. Lielisks mērķis.

Pašreiz neredz iemeslu, kādēļ būtu jādiskutē ar ministriju par jauno novadu reformu, jo nav definēti reformas mērķi un kritēriji. Viļakas novads atbilst šī brīža spēkā esošajam Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likuma prasībām – pašvaldībā dzīvo vairāk nekā 4 tūkstoši iedzīvotāju ar novada centru, kas ir pilsēta – Viļaka. Ja tālāk būs novada centrs, droši vien labāk attīstīsies sabiedriskais transports, jo iedzīvotājiem pēc pakalpojuma būs jāmēro garāks ceļš. Šobrīd mēs reformas augļus jau redzam. Viļakā burtiski pirms Jaunā gada likvidēja NVA aģentūras filiāli, bet, pateicoties Balvu filiāles vadītājam, pie mums vienreiz nedēļā

pakalpojumu sniedz filiāles darbiniece. Pagājušonedēļ, tiekoties ar labklājības ministri, vienojāmies, ka šo praksi varam turpināt arī šogad.

Runājot par reģionālo reformu, jāskatās trīs kabatas. Ko no tā finansiāli iegūst valsts? Ko iegūst pašvaldības un ko iegūst vai zaudē novada iedzīvotāji? Nezīnu, ko iegūst valsts vai pašvaldība. Cik daudz var iekonomēt, samazinot deputātu skaitu? Bet ko varam zaudēt? Jo tālāk ir pašvaldības vara no iedzīvotājiem, jo mazākas iespējas ietekmēt kopienas procesus.

Pieļauju, ka drīzumā varētu tikt izmainīts likums, kurā būs noteikts lielāks iedzīvotāju skaits novadā, piemēram, 10 tūkstoši. Tad tā būs cita realitāte, kur ir svarīgs iedzīvotāju viedoklis. Ko iegūsim vai zaudēsim, ja ar likuma normu Viļaku pievienos Balviem, Kārsavai, Alūksnei vai kādam citam novadam? Par to varam spriest atskatoties, ko Viļaka ieguva vai zaudēja, esot Balvu rajona sastāvā vairākus desmitus gadus. Kā attīstījās Balvu pilsēta kā rajona centrs un kā attīstījās Viļakas pilsēta kā mazpilsēta, neesot rajona centrs.

Ja reforma ir tikai politisko solījumu izpilde, pasaulē ir daudz piemēru, kad solījumi ir bijuši augstāki par sabiedrības ieguvumu. Lielbritānijas BREKSITS ir izcilākais piemērs, kad, politisku solījumu vadīti, politiķi veic darbības, kas nes miljoniem lielus zaudējumus valsts ekonomikai un iedzīvotājiem.

Iespējams, Administratīvi teritoriālā reforma ir viens no nedaudzajiem solījumiem, ko Saeimas politiķi saredz kā izpildāmu. Vai tas uzlabos iedzīvotāju dzīves kvalitāti? “Laiks myusus saliks pa vītom,” dzied latgaliešu grupa “Bez PVN!”.

Ja jāapvienojas, būsīm zaudētāji

SANDRA KAPTEINE, Rugāju novada domes priekšsēdētāja:

-Saistībā ar jauno novadu reformu no ministrijas puses pašlaik nav nekādu konkrētu mērķu, kritēriju un piedāvājuma. Zīnām vien to, ka esam viena no mazajām pašvaldībām, kurā iedzīvotāju skaits pēc likuma neatbilst 4000.

Novadu apvienības valdes sēdē, tiekoties ar jauno VARAM ministru Juri Pūci, radās sajūta, ka reforma tiek virzīta reformēšanas pēc. Tā jāīsteno kaut kādos noteiktos laika nogriežņos un tam jānotiek līdz nākamajam pašvaldību vēlēšanām, kas notiks 2021.gadā. Saņemām solījumu, ka tuvāko mēnešu laikā ministrs apmeklēs katru novadu, lai tiktos ar iedzīvotājiem, tad arī sekos turpmākā rīcība un darbības no mūsu puses. Šobrīd nav nekādas analīzes, izvērtējuma, kas pamatotu reformas nepieciešamību, ieguvumus un zaudējumus, nav arī kartes, kā ministrs redz jauno novadu sadalījumu. Ministrijai nav arī redzējuma par pakalpojumiem, ko varētu deleģēt otrā līmeņa pašvaldībām - vai tie būtu plānošanas reģioni, vai kāds cits veidojums. Tas šobrīd paliek neatbildēts jautājums. Šīs jomas varētu būt izglītība, ceļu tīkls un skolēnu pārvadājumi, tūrisma attīstība, veselība. Manā skatījumā, ar pakalpojumu attīstības plānošanu, finansējuma sadali pašvaldībām veiksmīgi spētu tikt galā plānošanas reģioni. Un pie šāda modeļa varētu turpināt pastāvēt arī mazi novadi.

Par mūsu pašvaldību nevar teikt, ka maza pašvaldība nevar nodrošināt visus pakalpojumus, ko pašvaldībai jāsniedz, balstoties uz “Likumu par pašvaldībām”. Izveidojot novadu, pieejamo pakalpojumu struktūru veidojam tā, lai novada iedzīvotājiem tie būtu iespējami tuvāk dzīvesvietai. Iespējams, iedzīvotājiem šķiet, ka mums ir par daudz liels administratīvais aparāts, bet, lai nodrošinātu un sniegtu pakalpojumu, cilvēkresursi nepieciešami. Kā piemēru varu minēt būvvaldes pieejamību, kas ir uz vietas un iedzīvotājiem sasniedzama. Rugāju pašvaldība nodrošina daudzas lietas, ko nepiedāvā lielajās pašvaldībās, piemēram, brīvpusdienas visiem novada skolu audzēkņiem no pirmsskolas līdz vidusskolai.

Eglaines pamatskolā veiksmīgi darbojas iekļaujošā izglītība, šo pakalpojumu izmanto arī Balvu novada iedzīvotāji, un, iespējams, mūsu novads varētu pretendēt uz Ziemeļlatgales pakalpojuma sniegšanas punktu.

Nepiekrītu arī apgalvojumam, ka maza pašvaldība neveicina uzņēmējdarbības vidi un tajā nav attīstības. Pašvaldība ir tā, kas rada vidi, nepieciešamo infrastruktūru, lai nodrošinātu un apmierinātu iedzīvotāju, tajā skaitā arī uzņēmēju, vajadzības. Aizvadītā gada uzņēmumu reģistra dati liecina, ka tieši mūsu pašvaldībā reģistrēts vislielākais jauno uzņēmumu skaits. 2018.gadā realizējam grantu programmu uzņēmējiem, trīs novada uzņēmēji guva atbalstu. Arī šogad ielānosim līdzekļus šai programmai.

Joprojām ir skumji, ka nevaram piedāvāt dzīvojamo platību ļaudīm, kuri gribētu dzīvot Rugājos. Pēdējos 10 gados iedzīvotāju skaits samazinājies, mūžībā aiziet vecākās paaudzes ļaudis, bet pozitīvi, ka ik gadu vidēji ap 20 jaundzimušie nāk pasaulē mūsu novadā.

Aizvadītajos gados esam realizējuši daudzus projektus dažādās jomās, tādēļ apgalvojums, ka mazai pašvaldībai nav kapacitātes, arī nav attiecināms uz mūsu novadu. Veiksmīgi realizēti trīs projekti ūdenssaimniecības jomā, veikti abu skolu siltināšanas projekti, aizvadītajā gadā realizēti trīs projekti pašvaldības ceļu pārbūvē LAD projekta ietvaros, šogad plānojam apgūt ES līdzekļus 5 meliorācijas projektiem. Bijām viena no pirmajām pašvaldībām, kas realizēja ceļu pārbūves projektus.

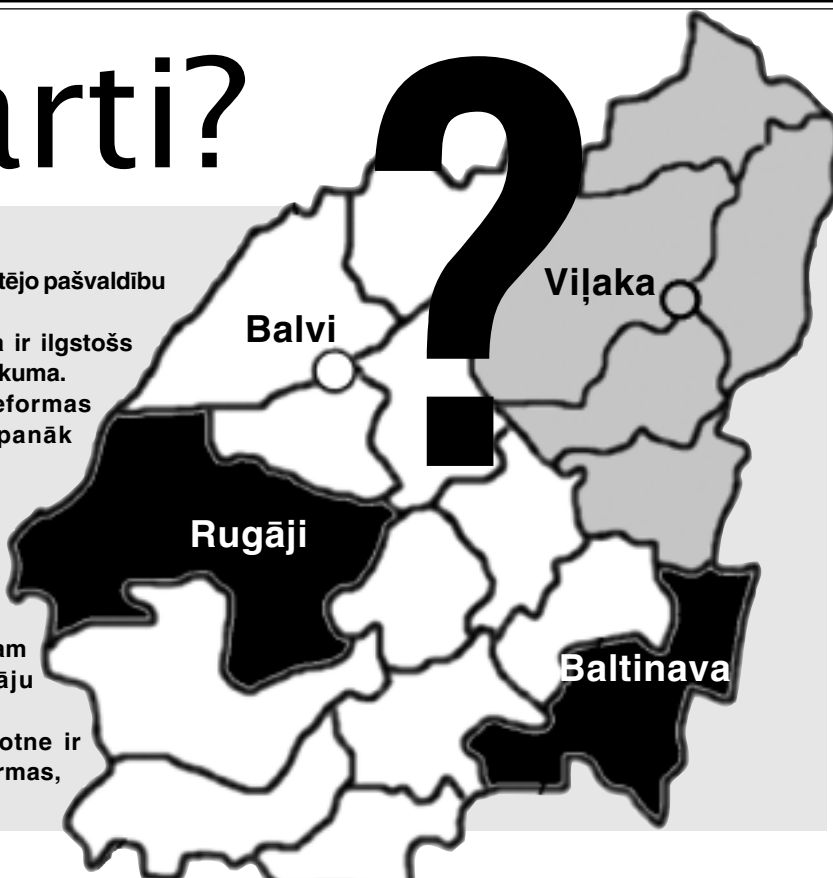
Protams, ir vēl daudz dažādu vajadzību, bet, strādājot un dzīvojot savā novadā, paši esam bijuši noteicēji mērķu un ideju sasniegšanā. Rugāju novads robežojas ar diviem lielākiem novadiem – Gulbenes un Balvu. Mūsu iedzīvotāji paši var izdarīt secinājums, kādi ir ieguvumi vai zaudējumi pēc iepriekšējās novadu reformas, un kas notiek pēc tam, kad aizver skolu, kāda attīstība notiek vai nenotiek liela novada nomaļākajās vietās.

Pēc tikšanās ar ministru un saņemtajām atbildēm uz neskaidrajiem jautājumiem, nāksim kopā ar iedzīvotājiem un domāsim, kā dzīvot. Ja notiks novadu apvienošana, mazās pašvaldības būs zaudētājas, jo novados, kuros iekļaujas pilsētas, lielākā finansējuma daļa tiek novirzīta pilsētas infrastruktūrai, nevis lauku teritorijai.

adu karti?

Fakti

- Valdības deklarācijā norādīts, ka vietējo pašvaldību reformu īsteno līdz 2021.gadam.
- Administratīvi teritoriālā reforma ir ilgstošs process, kas norit jau kopš 90. gadu sākuma.
- Konceptuāla vienošanās par reformas pabeigšanas pamatprincipiem jāpanāk februārī.
- Reformas iesākšanai nepieciešami 800 000 eiro, no tiem 500 000 eiro ar valdības atļauju jau atrasti pašas ministrijas budžetā. Gandrīz pusi no šīs summas - 220 000 eiro - tērēs informatīvai kampaņai – informatīvajam telefonam un novadu iedzīvotāju informēšanai.
- Plānošanas reģionu, kuru nākotne ir atkarīga no topošās teritoriālās reformas, liktenis ir ļoti neskaidrs.

Balvu novadam jā saglabājas

AIGARS PUŠPURS, Balvu novada vadītājs:

-Jebkura reforma, kas skar iedzīvotājus, sev līdzi nes pārmaiņas. Tādas noteikti ieviesīs arī jaunā administratīvi teritoriālā reforma. Viena un pati lielākā pārmaiņa būs tā, ka izveidosies jauna novadu karte un mainīsies adreses (VARAM ministrija sola, ka adrešu maiņa notiks par valsts līdzekļiem). Ņemot vērā, ka esam reģionālās attīstības centrs un bijušais rajona centrs, mūsu novada iedzīvotājus tas nevarētu būtiski ietekmēt.

Jautājumā par to, vai šī reforma nepieciešama, viedokli dalās. Protams, tai jābūt pārdomātai, izanalizētai un loģiskai no visiem aspektiem. Izglītība, medicīna, valsts pakalpojumu pieejamība - tās ir tikai dažas lietas, ar kurām jābūt nodrošinātiem iedzīvotājiem neatkarīgi ne no vienas reformas. Ja būs izsmeltoša analīze esošajai situācijai pakalpojumu pieejamībā un tādējādi veidotas loģiskas teritorijas, uzskatu, ka reforma vajadzīga. Savukārt, ja ideja ir tikai fiziski pārzīmēt Latvijas karti, tas ir tikai liels stress iedzīvotājiem - kā būs, ja būs...

Vairāk mīnusu nekā plusu

SARMĪTE TABORE, Baltinavas novada domes priekšsēdētāja:

-Par pārmaiņām, kuras sola jaunā novadu reforma, šobrīd grūti spriest, jo nav vēl zināmi kritēriji, kādi tiks atrunāti normatīvajos aktos. Šobrīd izskatās, ka reforma jāīsteno reformas pēc, jo partijas saviem vēlētajiem daudz sasolījušas, bet izpildīt solījumus nevar. Tā, iespējams, varētu būt viens no solījumiem, ko izdots realizēt. Taču novada iedzīvotāji diez vai būs ieguvēji no novadam kopumā tā, visticamāk, nenesīs "ekonomisko izrāvienu".

Vai vajadzīga vēl viena novadu reforma? Ja tā uzlabos iedzīvotāju dzīves līmeni un labklājību, atrisinās demogrāfisko situāciju Baltinavas novada teritorijā, uzlabos pašvaldības sniegto pakalpojumu kvalitāti, pieejamību, radīs vēl labvēlīgākus nosacījumus uzņēmējdarbībai, spēs kardināli uzlabot ceļu infrastruktūru, tad jā. Vajadzīga. Ja reformas rezultātā nekas nemainās, neuzlabojas vai pat pasliktinās, tad jautājums, kāpēc un kuram tāda vajadzīga.

Spriest par jauno reformu varētu tikai tad, kad izanalizēta iepriekšējā, bet pagaidām tādu skaitļu un faktu nav. Izvērtējot 2009.gada administratīvi teritoriālo reformu, viennozīmīgi jāsaaka, ka Baltinavas novads bijis ieguvējs. Paskatoties, kā attīstījušās pagastu pārvaldes, kuras ir lielo novadu sastāvā, tas skaidri redzams. Novadā mums ir vidusskola, mūzikas un mākslas skola, muzejs, ļoti veiksmīgi darbojas pašdarbības kolektīvi, četri kolektīvi piedalījās 2018.gada Dziesmu un deju svētkos. Novadā darbojas spēcīgi uzņēmēji - gan lielās saimniecības kā "Amatnieki", "Riekstiņi", "Mitkes", gan vidējie un mazie uzņēmēji, kuri nodarbojas ar graudkopību, piena ražošanu, gaļas liellopu audzēšanu, aitkopību,

2009.gadā tika īstenoja iepriekšējā reforma, kas Latviju sadrumstaloja daudzos novados. Un viens no svarīgākajiem kritērijiem, protams, bija iedzīvotāju skaits. Ņemot vērā, ka kopš tā laika jau pagājuši 10 gadi, iedzīvotāju skaits būtiski mainījies, tāpēc tas nevarētu būt par pamatu jaunām reformām. Ko bija paredzēts panākt ar iepriekšējo reformu, jāpauj politikā, kas bija pie šīs reformas šūpuļa. Rezultāts tam ir mūsu pašreizējā situācija, kad iedzīvotāju skaits novados samazinājies, ap Rīgu - palielinājies, skolas aizslēgtas, ražošana novados attīstās gausi. Vai to bija paredzēts panākt - šaubos?! Tāpēc uzskatu, - lai vēlreiz neuzkāptu uz grābekļa, jābūt analīzei gan par iepriekšējiem gadiem, gan par esošo situāciju, izdarot secinājumus ilgtermiņā.

Balvi ir reģionālās attīstības centrs, tāpēc Balvu novadam, protams, būtu jā saglabājas. Turklāt tam ir visi nosacījumi gan veselības aprūpē, gan izglītības un citu pakalpojumu pieejamībā. Svarīga nozīme būs arī iedzīvotāju viedoklim, jo to paredz likums par pašvaldībām. VARAM ministrs Juris Pūce solīja, ka tiks uzklautas novadu iniciatīvas pašiem apvienoties. Tādēļ, tiekoties novadu vadītājiem, noteikti diskutēsīm par iespējamajām sadarbības formām starp tuvākajiem novadiem.

biškopību un citām nozarēm. Mums ir lauku teritorija un vēsturiski izteikta uzņēmējdarbība - lauksaimnieciskā ražošana. Baltinavas novadā visa lauksaimniecībā izmantojamā zeme faktiski ir izmantota un apstrādāta, procentos tas ir 93,2%, kas ir visaugstākais % Latvijā. Kopš 2009.gada projektu veidā esam piesaistījuši 2,5 miljonus eiro finansējuma. Novadu attīstības indekss Baltinavas novadam 2009.gadā bija - 3,86, bet 2017.gadā - 1,38. Pagaidām tam ir negatīva vērtība, bet indeksa pieaugums ir 2,48, kas ir visaugstākais rādītājs Latvijā. Un, ja paskatās citas pašvaldības, tad tieši mazajām pašvaldībām šis indeksa pieaugums ir vislielākais. Tātad novads veiksmīgi attīstījies, tieši pateicoties iepriekšējai reformai un tam, ka Baltinavas novads tika izveidots kā patstāvīgā teritoriālā vienība.

Lai izprastu iepriekšējās reformas plusus un mīnusus, objektīvi būtu analizēt arī atsevišķi katras pagasta pārvaldes attīstību no 2009.gada, nevis lielā novada teritoriju kopumā, kur ir pilsētas. Domāju, ka ieguvēji iepriekšējā reformā bija mazie novadi. Tā bija iespēja attīstīt lauku teritoriju. Novada lielumam nav nozīmes - veiksmīgi var attīstīties un efektīvi strādāt mazais novads, un, kā parādīja pēdējie notikumi, lieli novadi nemaz tik saimnieciski un efektīvi nestrādā. Tādēļ nekorekti no ministriju puses salīdzināt Rīgu, Pierīgu un citas lielās pilsētas ar lauku teritoriju pašvaldībām.

Savukārt jautājumu par novadu apvienošanu neesam skatījuši, jo vēl nav izstrādāti kritēriji un no VARAM nav analīzes par iepriekšējo reformu. Ir virkne jautājumu, uz kuriem Baltinavas novada iedzīvotāji un deputāti vēlas sadzirdēt atbildes. Arī par novada centru vēl pārāgri runāt, bet katrā ziņā iedzīvotājiem arī šajā aspektā situācija tikai pasliktināsies. Lai nokļūtu līdz novada centram, būs jārēķinās ar papildus transporta izmaksām un arī patērēto laiku. Pārskatot plusus un mīnusus, ko varētu dot jaunā reforma, šobrīd mīnusu izskatās krietni vairāk nekā plusu.

Atgriežamies tur, kur bijām

ANDRIS KAZINOVSKIS, 13.Saeimas deputāts, darbojas Attīstības komisijā, kuru par administratīvi teritoriālās reformas gaitu regulāri informē VARAM ministrs J.Pūce un speciālisti:

-Jaunā administratīvi teritoriālā reforma ir kā medaļa ar divām pusēm. No vienas puses iedzīvotāju lauku teritorijā, reģionos patiešām paliek mazāk, līdz ar to aktuāli kļūst skolu un daudzi citi jautājumi. No otras puses pakalpojumi, ko sniedz vietējā pašvaldība, attālinās, citiem vārdiem sakot, tie iedzīvotājiem paliek dārgāki. Kāpēc vispār nepieciešama jaunā reforma? Manuprāt, viens no elementiem šīs reformas sakarā ir šovs - lūk, mēs darām, mēs esam par attīstību! Nesen redzēju Latvijas karti, kur katra pašvaldība iezīmēta krāsā. Jo zilā krāsā, jo mazāk tā attīstīta. Faktiski visa Latvija ir vienā zilā krāsā, pat Ventspils - gaiši zilā tonī. Nu tad padomāsim, ja 3-4 zilās krāsas pašvaldības apvienos vienā, vai šis novads paliks sarkans? Nepaliks. Pie varas esošo partiju politiķi uzskata, ka līdz nākamajām pašvaldību vēlēšanām reformai jau jābūt īstenojai. Kā reālāko variantu ministrs Pūce uzskata, ka jauno novadu veidošana tiks balstīta uz attīstības centriem - 9 lielo pilsētu + 21 attīstības centriem, ap kuriem arī veidos jaunus novadus. Mūspusē tā varētu būt iepriekšējā rajona teritorija ar centru Balvos - principā iepriekšējais rajonu iedalījums. Bet Attīstības komisijā, kurā ir pārstāvji, Saeimas deputāti no visām valdību veidojošajām partijām, kopējās vienošanās vēl nav.

Attīstības pamatā ir līdzekļi. Tāpēc daudz svarīgāk būtu Latvijā izveidot divu līmeņu pārvaldi: novadus un reģionus. Šajā gadījumā ES struktūrfondu līdzekļi garantēti nonāktu reģionos: Kurzemē, Vidzemē, Latgalē un Zemgalē, pretēji tam, kā ir tagad, kad ES naudu pamatā lobē par labu galvaspilsētai un lielajām pilsētām, bet pārējiem novadiem paliek pārpalikums. Bet vai šis priekšlikums būs pieņemams pārējām varas partijām, dzīvosim - redzēsīm.

Tautas balss

Ko domājat par iepriekšējo un jauno novadu reformu?

INĀRA ŅIKUĻINA no Balvu novada: -Nebija pareizs gājienš iepriekšējā reformā izveidot tik mazus novadus. Bet Balvu pilsētas iedzīvotāji ar iepriekšējo reformu pilnībā zaudējuši - ne vairs tai pievērsta uzmanība, ne arī finansiāli kaut ko ieguvusi, kaut gan gājām labā virzienā. Protams, arī laukiem uzmanība vajadzīga, par to nav runa, bet pilsētas kā tādas vairs nav. Taču tā nav mūsu vien vaina, bet visas Latvijas. Ja jau gribēja iznīcināt rajonu bijušās pilsētas, tad šobrīd daļa jau iznīcināta. Bet, runājot par jauno novadu reformu, uzskatu, ka mūspusē jāpaliek diviem novadiem - Balviem un Viļakai, jo Viļaka tomēr ir pierobežas pilsētiņa, viņiem savas labas tradīcijas un aizsākti projekti.

IMANTS SLIŠĀNS no Baltinavas novada: -Neredzu kvalitatīvu diskusiju un nedzirdu pārliecinošus argumentus. Bažas rada tas, ka bieži vien gan politiķi, gan žurnālisti daudzajās diskusijās neatšķir divas lietas - reģionālo reformu un administratīvi teritoriālo reformu. Viņi par to runā kā par vienu un to pašu. Īsāk sakot, - paši isti nesaprot, par ko runā. Ja ir jautājums par reģionālo reformu, tad tas ir jautājums par šobrīd esošajiem 5 plānošanas reģioniem - Kurzemes, Latgales, Vidzemes, Zemgales un Rīgas. Tas ir jautājums par Satversmē nosaukto Vidzemi, Latgali, Zemgali, Kurzemi. Tai jābūt diskusijai par reģionu funkcijām ar tām līdzīgo sekojošu finansējumu, tai jābūt sarunai par "centra-reģionu" attiecībām un reālu valsts decentralizāciju. Ja runājam par administratīvi teritoriālo reformu, tas ir jautājums par šobrīd esošo 119 pirmā līmeņa pašvaldību modeli (110 novadi un 9 lielās pilsētas) un kā to reformēt. Jautājums - kāpēc reformēt? Daži politiķi nosauc skaitļus, cik novadiem vajadzētu būt. Arī žurnālisti bieži jautā, cik novadu Latvijā būtu optimāli? Kāda jēga nosaukt skaitli, manuprāt, galvenais - kādas būs pašvaldībai deleģētās funkcijas, kāda kompetence un tam atbilstošais finansējums. Neesmu dzirdējis nevienu reālu argumentu, kāpēc, piemēram, pievienojot Aglonas vai Riebiņu novadu Preiļiem, vai Baltinavas un Rugāju novadu - Balviem, uzlabotos pakalpojumu klāsts un kvalitāte uz vietas Aglonā, Riebiņos, Rugājos vai Baltinavā. Ceru uz godīgu un atklātu diskusiju. Ceru uz tām partijām, kurām svarīgs tiesiskums mūsu valstī. Ka tie nav tikai vārdi. Ceru, ka nebūs iespējams ar varu likvidēt pašvaldības, neievērojot vietējo cilvēku intereses un ignorējot Eiropas vietējo pašvaldību hartu. Lai tā nenotiktu, arī paši *apdraudētajos* novados nevaram vienkārši inertīgi gaidīt, ko pateiks *no augšas*. Jārīkojas, kā tas bija pirms 2009. gada reformas.

Kompetenču pieeja pirmsskolas izglītībā

Bērni kļuvuši dzirkstošāki!

Ar katru dienu aizvien straujāk tuvojas 2019.gada septembris, kad pirmsskolas iestādes Latvijā uzsāks jauno kompetenču pieejas ieviešanu mācību procesā valsts izglītības sistēmā. Balvu novada pirmsskolas izglītības iestāde "Sienāzītis" ir starp tām 25 pirmsskolas izglītības iestādēm - pilotskolām, kas darbojas projektā "Skola 2030" "Kompetenču pieeja mācību saturā". Kāpēc tas kļuvis tik aktuāli?

"Arī pašlaik pirmsskolas izglītības mērķis ir virzīts uz bērna vispusīgu, harmonisku attīstību un sagatavošanu pamatizglītības apguvei, bet jaunais mācību saturs un pirmsskolas izglītības vadlīnijas runā par savādāku pieeju pirmsskolas darbā un brīnišķīgu rezultātu – zinātkāru, radošu un dzīvespriecīgu bērnu. Arī pašreizējās dzīves prasības diktē citus noteikumus, kā mācīt un audzināt mūsdienu bērnu," saka Balvu novada pašvaldības Izglītības, kultūras un sporta pārvaldes izglītības darba speciāliste LĪJA BUKOVSKA.

Kas ir izglītības jauno noteikumu pamatā?

-Pats sākums un dokuments, uz kura pamata mēs gatavojamies jaunajam mācību saturam, jaunai pieejai mācību procesā, ir Ministru kabineta noteikumi, kas apstiprināti 2018.gada 21.novembrī "Noteikumi par valsts pirmsskolas izglītības vadlīnijām un pirmsskolas izglītības programmu paraugiem".

Ar ko tie atšķiras no iepriekšējiem noteikumiem?

-Visiem ļoti patīk jaunā mācību satura mērķi. Tas ir: zinātkārs, radošs un dzīvespriecīgs bērns, kas dzīvo veselīgi, droši un aktīvi, patstāvīgi darbojas, ieinteresēti un ar prieku mācās, gūstot pieredzi par sevi, citiem, apkārtējo pasauli un savstarpējo mijiedarbību tajā.

Agrāk gan bērni, gan noteikumi tādi nebija.

-Pašreizējo vadlīniju, kas darbojas līdz

31.augustam, mērķis ir veicināt bērna vispusīgu un harmonisku attīstību, ievērojot viņa attīstības likumsakarības un vajadzības, individuālajā un sabiedriskajā dzīvē nepieciešamās zināšanas, prasmes un attieksmes, tādējādi mērķtiecīgi nodrošinot bērnam iespēju sagatavoties pamatizglītības apguvei. Viss it kā pareizi! Bet pārāk nopietni. Bērni mūsdienās kļuvuši dzirkstošāki. Pati dzīve kļuvusi savādāka. Arī līdz šim pirmsskolas nav strādājušas nepareizi. Bet ar nākamo mācību gadu pieeja mainīsies, un līdz ar to jāmainās arī pedagogiem - jāmacās un jāsaprot, ko un kā mainīt.

Un kas šajā jomā tiek darīts?

-Notiek izglītošanas darbs pedagogiem. Semināri, sanāksmes, metodiskās apvienības (MA), konferences notiek jau otro gadu.

Mācību gads sākās ar pirmsskolas izglītības iestāžu un pirmsskolas grupu pie skolām vadības komandu sanāksmi un mācību gada darba plāna sastādīšanu. Novadā ir piecas pirmsskolas izglītības iestādes un piecas pirmsskolas grupas skolās, metodiskajā jomā notiek sadarbība arī ar Baltinavas un Rugāju novadu izglītības iestādēm.

Šis mācību gads ir ļoti saplānots ar darbiem, kas tiek darīti, lai jauno mācību saturu ieviestu. Jau augustā skolotāju konferencē ar lekciju "Jaunais mācību saturs pirmsskolā" uzstājās lektore Agrita Tauriņa. Katru mēnesi notiek pirmsskolas pedagogu metodiskās apvienības par tēmu "Kompetenču pieeja mācību saturā", kurās pedagogi dalās ar gūtajām zināšanām kursos, semināros un saviem labās prakses piemēriem. Jau otro gadu Balvu PII "Sienāzītis" rīko metodisko dienu pedagogiem, kurā skaidro jaunā mācību satura ieviešanu, šogad šī metodiskā diena notiks 27.martā.

Balvu novada pedagogi 6.februārī apmeklēja metodisko dienu Rugāju novada vidusskolā, kur pirmsskolas grupu skolotājas dalījās jaunā satura ieviešanas darbā, radot atklātās nodarbības.

Projekta "Skola 2030" organizatori ir ieplānojuši plašas pedagogu apmācības. Neskaitot pilotskolu apmācības, kurās iesaistās Balvu PII "Sienāzītis" pedagogi, visu pirmsskolas izglītības iestāžu vadītāji un metodiķi ir apmeklējuši pedagogu profesionālās pilnveides kursus 36 stundu apjomā. No šī gada septembra līdz decembrim notiks pedagogu profesionālās pilnveides mācības 5-6-gadīgu bērnu lietpratības attīstībai 36 stundu apjomā. Pašlaik visiem pedagogiem ir pieejams pašmācības e-kurss, kurā ikviens pedagogs var pilnveidot savas zināšanas pilnveidotā mācību saturā un pieejas ieviešanā.

Plaša un vērienīga pirmsskolas konference notiks 14.martā Valmierā, uz kuru no Balvu novada dosies 18 pedagogi. Konferencē notiks pedagogus izglītojošs darbs, darbosies apmēram 25 darbnīcas par dažādam tēmām: gan pedagoģiskā darba plānošanu, gan vērtēšanu, gan vides sakārtošanu u.c.

16.aprīlī notiks pirmsskolu un sākumskolu labās prakses piemēru seminārs Latgales reģionā, konkrēta vieta vēl tiks precizēta, bet kurā noteikti piedalīsies arī Balvu novada pedagogi.

Un kā ar pirmsskolas izglītības iestāžu materiāli tehnisko bāzi. Cik atbilstoša tā ir jaunā mācību satura apguvei?

-Pašlaik visās iestādēs pedagogiem ir pieejami portatīvie datori un projektori, kurus viņi var izmantot nodarbībās. Divās pirmsskolas izglītības iestādēs – Balvu PII "Sienāzītis" un Bērzkalna PII – ir interaktīvās tāfeles. Jaunajam mācību gadam pašvaldība plāno informācijas tehnoloģiju iegādi pirmsskolas izglītības iestādēm, lai, sākot jauno mācību gadu un jauno mācību saturu, bērnu grupās būtu pieejams interneta pieslēgums, datori, projektori, printeri, interaktīvās tāfeles. Interaktīvās tehnoloģijas ir neatņemama dzīves sastāvdaļa. Dators vajadzīgs nevis, lai spēlētu spēlītes, bet lai bērns zinātu un prastu atrast pareizo un vajadzīgo materiālu, atbildi un nezināmo.

Foto - no personīgā arhīva

Bērnodārza darba speciāliste. Lija Bukovska ir ne vien Balvu novada pašvaldības Izglītības, kultūras un sporta pārvaldes izglītības darba speciāliste, teorētiķe, bet ir arī strādājusi bērnodārzā un pārzina šo darbu sīkumos.

Un kā ar pirmsskolas pedagogu izglītību, izņemot to, ko tagad apgūst saistībā ar jauno pieeju mācībām?

-Novada visiem pirmsskolas pedagogiem ir nepieciešama izglītība un profesionālā kvalifikācija. Apmeklējot pirmsskolas izglītības iestādes, skatot pedagogu labās prakses piemērus, varu teikt, ka pedagogi ir uz pareiza ceļa jaunā kompetenču satura ieviešanai. Pedagogiem ir ļoti liela interese un vēlētās strādāt pa jaunam. Pedagogiem jāiegulda lielāks darbs, gatavojoties nodarbībām, bet rezultātā ir radošs un interesants dienas ritējums un zinātkārs un dzīvespriecīgs bērns.

Bērnodārza "Sienāzītis" pieredze

Ļauj radoši izpausties

Balvu pirmsskolas izglītības iestāde "Sienāzītis" jau otro gadu piedalās izglītības iestāžu pilotprojektā par jauno kompetenču pieeju izglītības saturā "Skola 2030". "Esam ļoti gandarīti, ka mūs izvēlējās, jo gribētāju bija ļoti daudz (protams, ņemot vērā arī mūsu līdzšinējo pieredzi!). Mēs daudz braucam uz kursiem, daudz mācāmies. Pa šo laiku skolotājas ir izmainījušas savu pieeju apmācībai, mainās arī bērni," priecājas bērnodārza vadītājas vietniece izglītības jomā VELGA LIELBĀRDE.

Bērnodārza speciāliste ar piemēriem no bērnodārza nodarbību ikdienas atklāj, kas tieši un kā mainās pirmsskolas bērnu dzīvē un apmācībā, lai viņi kļūtu radošāki, atvērtāki, drošāki, zinātkāri, pārliecināti par sevi, spētu strādāt komandā un rezultātā izaugtu par cilvēkiem, kas atbilst mūsdienu dzīves prasībām. Proti, tagad uzmanības centrā ir katra bērna intereses. "Ja kādreiz, sākot rotaļnodarbību, gājām uz to, lai bērns apgūtu mācību saturu, kas nodarbībā bija jāmacā, tad tagad galvenais ir sasniegtamais rezultāts un apgūstamās prasmes," saka V.Lielbārde. Lūk, nodarbība, kurā bērniem māca līmēt. Tagad skolotājai bērniem šajā nodarbībā jāiemāca līmēt vispār, vienalga ko, nevis kā agrāk, kad visi līmēja no papīra izgrieztu vāzi un visiem šīs vāzes bija vienādas. Tagad bērns pats izvēlas, ko vēlas līmēt. Galvenais - iemācīties līmēt! Bērniem dota brīva radošuma izpausme.

Tagad bērnodārza bērniem māca arī, kā prezentēt sevis paveikto darbiņu, prast izteikties. Jo mainās vide, kurā mēs dzīvojam un strādājam. Tagad arī pieaugušajiem, kas ieņem dažādus amatus un pilda dažādus pienākumus, ir nepieciešama prezentēt gan sevi, gan savu veikumu. Lūk, bērni

uzbūvē no klucīšiem vai salīmē pilsētu, tad stāsta, kāda ir šī pilsēta, kas tajā dzīvo un kas tur notiek. Tāpat viņi prezentē savus zīmējumus vai apliecinājumus. Teju divu gadu laikā, ko iestāde aizvadījusi, darbojoties pilotprogrammā, lielāko bērnu prasme izteikties ir augusi.

Organizējot nodarbības par tēmu, skolotājas cenšas izzināt, ko par šo tēmu bērni zina un ko vēlas uzzināt. Pretēji tam, kā bija agrāk, kad skolotājs sniedza informāciju par tēmu, kas bērniem vai pusei bērnu grupiņas jau bija zināma. "Vakardien bērni vecākajā grupiņā izzināja tēmu par veselīgu uzturu. Viņi pētīja dārzeņus. Bērni gribēja noskaidrot, kas atrodas galda biete. Biete bērniem asociējas ar ābolu vai bumbieri, tādēļ viņi domāja, ka arī biete vidū būs sēkliņas (ne visiem bērnu vecākiem ir dārzs un ne visi bērni ir redzējuši, kas biete vidū). Pārgriezto biete pētīja pat ar lupu, bet nekā - sēkliņu tur nebija! Bērni arī izgaršoja gan zaļu, gan vārītu biete. Citiem nevārtā biete garšoja pat labāk, jo tā bija saldāka. Tā mēs soli pa solītim ejam uz izzināšanu. Arī bērna uzvedība līdzdarbojoties ir savādāka, nekā tad, kad viņam iedod gatavu informāciju," stāsta V.Lielbārde.

Daudz vairāk nekā agrāk pirmsskolas izglītības iestādē strādā ar sadarbības prasmēm. Bērni mācās strādāt grupiņās. Mazākie sākumā strādā pa diviem, tad tiek veidotas lielākas grupas. Sagatavošanas grupās jau notiek komandu darbs. Strādājot grupās, bērni mācās ne vien izteikt savas domas, bet arī uzklauzīt cita domas, nonākt pie vienota viedokļa, tad atkal komandai sevi prezentēt. Komandu darbs būs nepieciešams, aizejot mācīties tālāk.

Jaunā kompetenču pieeja izglītībā pieprasa palīdzēt apgūt bērniem arī tādu prasmī kā pašvadība. Tas nozīmē, ka bērnam jāmacās pašam ar visu tikt galā. Piemēram, ēdienreizē viņam uz

Foto - no personīgā arhīva

Viriešu lietas. Pirmsskolas izglītības iestādes "Sienāzītis" puišēji mācās iedzīt blukī naglu. Ar padomu viņiem piepalīdz iestādes remontstrādnieks.

galda tiek nolikts trauks ar mērcīti. Un viņš pats izvēlas, cik daudz un kur to uzliet. Ja auklīte uzlej kartupeļiem, dažam tas negaršo. Bērniem jāmacās sagatavot sev vietniņu darbam, pēc tam novākt. Ja kaut kas izbīris - saslaucīt. "Ja agrāk mēs bērnodārzā uzsvāru likām uz lasīt un rakstītprasmī, tad tagad, līdztekus tai, nepieciešams attīstīt arī visas šīs sociālās prasmes. Ne mazāk svarīga ir bērna psiholoģiskā attīstība," secina V.Lielbārde.

Ar vecāku palīdzību "Sienāzītī" veido arī jēgpilnu āra vidi. Lai bērni nevis vienkārši skraidītu un atpūstos, bet darītu to jēgpilni. Uzbūvētas ierīces, ko var izmantot mācību nolūkā gan vasarā, gan ziemā. Laiks mainās, dzīve mainās. Tādēļ pirmsskolas izglītības iestādes skolotājas, iedzīvinot jaunās vadlīnijas, ik pa brīdim sev uzdod jautājumus: "Ko bērni zina? Un ko viņi grib zināt?!"

Lappusi sagatavoja I.Zinkovska

Startē visas paaudzes

Balkanos mērojas spēkiem
distanču slēpošanā

Artūrs Ločmelis

17.februārī Šķilbēnu pagasta Balkanos notika Viļakas novada čempionāts distanču slēpošanā. Uz sacensībām, lai lūkotu pēc uzvarām un cīnītos par medaļām, ieradās 32 slēpotāji no Viļakas, Balvu un Gulbenes novadiem.

Sacensību organizators PĒTERIS VANCĀNS stāsta, ka, tāpat kā iepriekšējās sacensībās, arī šoreiz cīņa par uzvaru dažās vecuma grupās izvērtās nopietna. Kuplā skaitā bija pārstāvēta Rekas vidusskola. Turklāt daži vidusskolas slēpotāji iepriekšējā dienā startēja Latvijas čempionātā, kas neliedza viņiem uzrādīt labus rezultātus arī šajās sacensībās. Kā ierasts, uz sacensībām ieradās arī ģimenes - Circeņu ģimene no Medņevas, Miču un Kamzolu ģimenes no Šķilbēniem un Kallasu ģimene no Gulbenes. Rezultātā vecuma grupā "2005.-2006.gads" zēnu konkurencē 1.vietu izcīnīja MĀRTIŅŠ KAMZOLS, šajā pašā vecuma grupā meiteņu konkurencē – AGIJA GRANTIŅA. Vecuma grupā "2003.-2004.gads" uzvaras laurus plūca ĒRIKS CIRCENS, vecuma grupā "2001.-2002.gads" – NIKS MIČS, vecuma grupā "2007.-2008.gads" zēnu konkurencē – INTS CIRCENS, šajā pašā vecuma grupā meitenēm – LORETA KAMZOLA, vecuma grupā "2009.-2010.gads" zēniem – REINIS MIČS, šajā pašā vecuma grupā meitenēm – AMANDA HUSĀRE, vecuma grupā "2011.-2012.gads" zēniem – GUSTAVS KAIRIŠS, šajā pašā vecuma grupā meitenēm – KRISTĪNE KAMZOLA, vecuma grupā "1998.gads un vecāki (līdz 39 gadiem)" – JĀNIS CIRCENS, vecuma grupā "40-49 gadi" – ANTIS ZUNDA, vecuma grupā "50-59 gadi" – FRANCIS BUKŠS, vecuma grupā "60-69 gadi" – ĒRIKS APŠENIEKS, vecuma grupā "70-79 gadi" – VLADIMIRS KALLASS.

"Paldies ikvienam, kurš piedalījās sacensību organizēšanā, skatītājiem, līdzjutējiem un vecākiem, kuri uzmundrināja trasē slēpotājus, īpaši jau bērnus, kā arī visiem sacensību dalībniekiem, kuri nenobijās no dažām trasēs ledainākām vietām un droši tika galā ar šīm neērtībām. Agri no rīta vēl izdevās sagatavot trasi, uzirdinot cieto sniegu, lai kopumā trase būtu labā stāvoklī," gandarīts par aizvadīto čempionātu tā organizators P.Vancāns.

Jāpiebilst, ka sacensību dalībnieki saņēma diplomus un saldumu balvas, godalgoto vietu ieguvēji - Viļakas novada

Uzvaras laurus plūc diviņumāsas! Čempionāta jaunākie dalībnieki startēja vecuma grupā "2011.-2012.gads". Meiteņu konkurencē uz goda pjedestāla augstākajiem pakāpieniem kāpa diviņumāsas Kristīne un Katrīna Kamzolas. Turklāt čempionātā Kamzolu ģimene bija plaši pārstāvēta, jo savās vecuma grupās triumfēja arī diviņšu vecākā māsa Loreta un brālis Mārtiņš. Viņu tēvs Aigars pastāstīja, ka bērni gan vasarā, gan arī ziemas mēnešos ar sportiskajām aktivitātēm ir uz 'tu'. Protams, neizpaliek arī panākumi. Par to liecina diplomu, medaļas un citi apbalvojumi, kuru mājās krājas arvien vairāk.

čempionāta medaļas. Ikviens sacensību dalībnieks varēja arī cienāties ar Aijas Pumpures ceptajām smalkmaizītēm un siltu tēju.

Foto - no personīgā arhīva

Valdis Prancāns. Pieredzes bagātākie slēpotāji startēja vecuma grupā "70-79gadi". Viļakas novada Medņevas pagasta iedzīvotājs Valdis Prancāns stāsta, ka uz slēpēm nebija kāpis jau laiciņu. Tādēļ dalība sacensībās bija ne tikai lieliska iespēja atsvaidzināt atmiņā nedaudz piemirstas lietas, bet čempionātā pārstāvēt arī savu pagastu un atgādināt jaunajai paaudzei, ka vecākā gadagājuma cilvēki ir tepat blakus, joprojām žirgti un allaž gatavi sastādīt konkurenci! "Sporta pasākumos piedalos gandrīz katrā sestdienā un svētdienā, jo veselības uzturēšanai daudz jākustas. Savukārt jaunības gados uzrādīju augstus rezultātus dažādos sporta veidos, īpaši šķēpmešanā un granātas mešanā. Kādreiz šķēpu raidīju pat aptuveni 70 metrus tālu. Arī tāllēkšanā varēju aizlēkt vairāk nekā sešus metrus tālu. Tagad gan spēka kaulos vairs nav tik daudz, tādēļ esmu pievērsies mierīgākām nodarbēm. Nedēļā pat divas reizes mēdzam doties ķert lomu uz Peipusu," stāsta Valdis.

Savukārt otrs šīs vecuma grupas dalībnieks Vladimirs Kallass no Gulbenes sacensībās startēja kopā ar meitu Zlatu un mazmeitu Lauru. Turklāt Vladimirs ar ģimeni regulāri piedalās dažādos sporta pasākumos visā Latvijā. Piemēram, vasarā iecienījuši skriešanas sacensības, kur allaž piedalās arī vēl viena Vladimira meita Gabriela un znots Kaspars, kurš ir jūrnīks un pašlaik atrodas jūrā. "Pāris vārdos grūti izteikt, ko sniedz nodarbošanās ar sportiskām aktivitātēm. Mums ir sava kompānija, kur allaž valda sportiski pozitīva gaisotne. Galvenais ir smaidis, sirsniņa un laba atpūta," nešaubās Vladimirs.

Slēpo "Apkārt Alaukstum"

23.februārī aizvadīts slēpošanas maratons "Apkārt Alaukstum", kas notika jau 26.reizi. Tā ir laba tradīcija, kas izveidojusies daudzu gadu garumā. Mainīgo laika apstākļu dēļ citas (īsākas) distances organizatori atcēla, taču daudzi slēpošanas fani devās 22 km garajā trasē, kas gāja gan pa tīrumu, gan sniegotāko posmu pa ezera malu. Uz šo slēpojumu aizbrauca un distanci veica arī sporta veterāns Ēriks Apšenieks kopā ar Gulbenes sportistiem.

Zigzagu pa Stāmerienas parku

24.februārī Stāmerienas pils parkā notiks distanču slēpošanas sacensības "Ziema 2019". Tajās piedalīs arī sporta veterāni Jānis Circāns un Ēriks Apšenieks. Distance trīs kilometru garumā bija sniegota un slēpes slidēja labi, taču tās gāja zigzagu pa Stāmerienas pils parku, jo dažās vietās saulīte sniegu jau bija nokausējusi.

Galda teniss

Cīnās, bet finālā neiekļūst

9.februārī Alojā notika "Latvijas individuālā čempionāta galda tenisa 2019" priekšsacīkstes. Tajās noskaidroja labākos spēlētājus no katras grupas, kuri ieguva ceļazīmi uz finālsacensībām. Kopā sacensībās bija 12 grupas pa sešiem spēlētājiem katrā no tām, un šajās sacensībās piedalījās arī Balvu Sporta centra komanda. No mūsējiem vislabāk veicās Aivaram Dulbergam - trīs uzvaras un divi zaudējumi, Guntim Dulbergam - divas uzvaras un trīs zaudējumi, Ingusam Meisteram - viena uzvara un četri zaudējumi. Diemžēl Balvu komanda finālsacensībās neiekļuva.

Balvu Sporta centrs

Vieglatlētika

Zinaida Logina

Pārved "Maxima" kausu

10.februārī Rīgas sporta manēžā notika Latvijas Vieglatlētikas savienības rīkotās sacensības "Maxima jaunatnes kaus". Tajās piedalījās vairāk nekā 650 dalībnieku no visas Latvijas. Balvu Sporta skolas audzēknis Dāvis Stepanovs lodes grūšanā starp U-16 grupas zēniem izcīnīja otro vietu un mājup pārveda "Maxima" kausu.

Izcina pirmās vietas

10.februārī Daugavpils Vieglatlētikas manēžā notika 4.Ziemas atklātais Latgales čempionāts senioriem vieglatlētikā telpās. Čempionātā startēja Latgales reģionu sportisti, arī Balvu vieglatlēti. Sporta veterāni cīnījās soļošanā, lodes grūšanā, augstlēkšanā, tāllēkšanā un trissoļlēkšanā. Ēriks Apšenieks startēja 600m un 1500m skrējienos, abās disciplīnās izcīnot zelta medaļas. Arī Jānis Strapcāns lodes grūšanā izcīnīja 1.vietu.

Kļūst par čempionu kārtslēkšanā telpās

8. un 9.februārī Kuldīgā risinājās Latvijas U-18 un U-20 čempionāts vieglatlētikā telpās. Šajās sacensībās piedalījās arī seši Balvu Sporta skolas vieglatlēti.

Uvis Pošeika, pārvarot 3,95m augsto latiņu, kļuva par 2019.gada čempionu U-18 grupā kārtslēkšanā telpās. U-20 grupā starp junioriem Artis Duļbinskis izcīnīja 2.vietu tāllēkšanā (6,64m) un 3.vietu trissoļlēkšanā (14,08m). Starp juniorēm Anta Saviča, sasniedzot savu personīgo rekordu, 800m izcīnīja 3.vietu.

Foto - no personīgā arhīva

Sasniedz personīgo rekordu. Anta Saviča (no labās) 800 metros sasniedza personīgo rekordu.

Foto - no personīgā arhīva

Startē divās disciplīnās. Artis Duļbinskis (pirmais no kreisās) mājās atgriezās ar divām medaļām.

Žurnāli

Ilustrētā Pasaules Vēsture

☞ Latvijas un pasaules izgudrotājiem ideju netrūkst. Pudeļu korķi kā modinātājs, cepurē iebūvēts atvēsinaātājs, globuss, ko nēsāt kabatā... 19. un 20. gadsimtā attapīgi izgudrotāji Latvijā un pasaulē piedāvā risinājumus visdažādākajām dzīves situācijām. Tiesa, potenciālie patērētāji jaunos rīkus nereti neprot novērtēt vai arī atklājas – tie patiesībā nekam neder.

☞ Par karalieni kļūst sešas dienas pēc dzimšanas. Viņa jau sestajā dienā pēc piedzimšanas iegūst Skotijas karalienes titulu, jaunībā vienu gadu ir Francijas karaliene konsorte, bet pēc vīra nāves 18 gadu vecumā sāk valdīt dzimtajā zemē. Taču katoļticīgā Marija Stjuarte ir asā konfliktā ar Skotijas protestantiskajiem augstmaņiem un troni zaudē. Gāztā valdniece meklē patvērumu pie savas radnieces Anglijas karalienes Elizabetes I, bet te viņu sagaida vēl skarbāks likteņa pavērsiens.

☞ 300 bumbu snaž zem Oranienburgas. 1945.gada martā Sabiedroto lidmašīnas nomet 5690 aviobumbu virs Vācijas pilsētas Oranienburgas, bet ne visas no tām uzsprāgst. Aplēsts, ka smiltīs zem pilsētas joprojām atrodas pāris simtu bistamu bumbu, kas var uziet gaisā teju jebkurā brīdī. "Ilustrētā Pasaules Vēsture" tiek ar vācu sapieri Andrē Milleru, kura vadībā atminētāju komanda neitralizē nesprāgušas aviobumbas zem Oranienburgas iedzīvotāju kājām.

☞ Vjetnamas "Tēvocis Ho" iet uz mērķi pāri liķiem. Savas dzīves otrajā pusē Vjetnamas ciniskais varasvīrs Ho Ši Mins izskatās sirsniņš un laipns vectētiņš, un pasaulē daudzi viņu slavina kā panākumiem bagātu Vjetnamas neatkarības cīnītāju. Vienlaikus viņš ir arī cinisks varasvīrs, kurš nevairās asiņu savā ceļā uz mērķi – neatkarīgu, komunistisku Vjetnamas valsti.

☞ Mauri pārvērš Pireneju pussalu auglīgā paradīzē. Prasme iegūt ūdeni no saules izdedzinātās zemes Pireneju pussalā ir viena no mauru panākumu atslēgām. Dārgās lāses dzesē iedzīvotāju slāpes un ļauj dāsni plūncāties publiskajās pirtīs. Mazgāšanās nami ir istā vieta, kur vīriem pārspriest politiku un uzzināt pēdējos jaunumus. Sievas nododas skaistumkopšanai un nesteidzīgi malko tēju.

☞ Kā rodas slavenais Pirra teiciens? 280.gadā pr. Kr. Ēpeiras valdnieks Pirrs ar milzīgu karaspēku dodas palīgā grieķu kolonijām Itālijas dienvidos, lai atvairītu agresīvās Romas uzbrukumus un sakautu to. Turklāt tā ir iespēja izveidot grieķu lielvalsti, kas stieptos līdz pat Sicīlijai. Pēc gadus ilgajā karagājienā Pirrs nezaudē nevienu kauju, tomēr piedzīvo sakāvi. Šajā laikā arī rodas teiciens "Pirra uzvara". Pēc kādas ar lieliem zaudējumiem iegūtas uzvaras kaujā pret romiešiem, kurā būtībā viņš neko nepanāk, Pirrs saka savus slavenos vārdus: "Vēl viena tāda uzvara, un mēs būsim pagalam!"

Leģendas

☞ Sada sadistiskās spēles. Marķīzu de Sadu dēvēja par cilvēku ar visbriesmīgāko reputāciju. Ieslodzījumā viņš par savām fantāzijām uzrakstīja visnepieklājīgākos romānus pasaules literatūras vēsturē.

☞ Portugāles koloniālā impērija. Portugāles koloniālā impērija, kas pastāvēja no 1415. līdz 1975.gadam, bija pirmā eiropiešu izveidotā jauno laiku koloniālā impērija un pirmā globālā koloniālā impērija cilvēces vēsturē.

☞ Ģenija sievietes. Pablo Pikaso dzīvē ģimene nebija galvenais, sievietes bija iedvesmas avoti, kas nomainīja viens otru, un viņas lielākoties maksāja augstu cenu, lai kļūtu par mūzām.

☞ Cepelīni iekaro debesis. Sākoties Pirmajam pasaules karam, dirižabļi bija vēl nepārbaudīta tehnoloģija. Taču, pateicoties kādam vācu komandierim, šie lidaparāti tomēr pacēlās un uzņēma kursu uz Lielbritāniju.

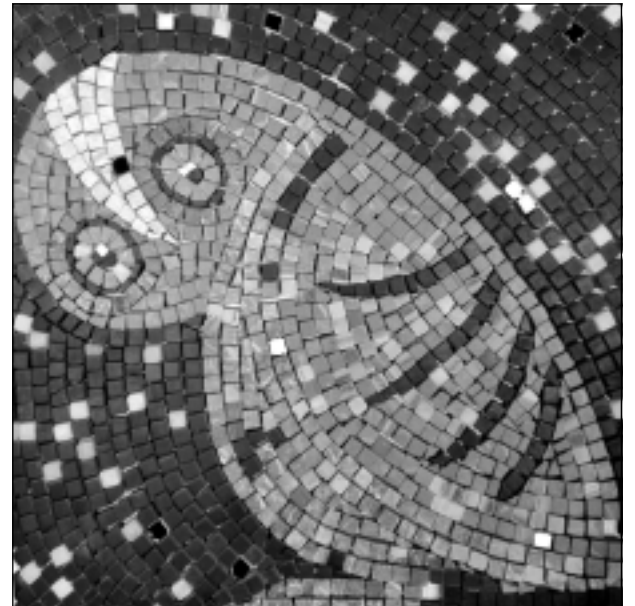
☞ Leģenda par lielo vieglumu. Šeit zudušās dvēseles var gūt mieru, aizliegtās reliģijas – ietekmēt kultūru, bet ļaudis nododas dzīves svinēšanai. Ne velti Ņūorleānas neoficiālais nosaukums burtiskā tulkojumā nozīmē lielo vieglumu.

Vēriģā acs

Atrodot foto 10 atšķirības, Jums ir iespēja iegūt balvu. Atbildes gaidām līdz 10.martam.

2. kārtā

Iepriekšējai kārtai iesūtītas 23 pareizas atbildes. **Konkursa "Vēriģā acs" 1.kārtā veiksmē uzsmaidīja MĀRĪTEI LOČMELEI no Briežusalas.** Pēc balvas griezties redakcijā.

Palauzi galvu

Piedāvājam pašlaik Eiropā populārāko *galvas laušanas* miklu, kuru atrisinot, iespējams jūs saņemsiet pārsteiguma balvu. Tukšajos laukumos ielieciet ciparus tā, lai katrā mazajā kvadrātā un visos kopā horizontālajās un vertikālajās rindās nebūtu divu vienādu ciparu. Atbildes gaidām līdz 10.martam.

2. kārtā

7				2	8		
	1				3		5 4
	8	5	1			7	
1	4		7 3				8 6
6	2			4 8			1 5
		2			7	6 4	
9	6		4				7
		1		8			3

Pareizas atbildes iesūtīja: A.Ančs, Z.Pulča, V.Šadurska, V.Ruduka, St.Lazdiņš, V.Mancevičs, D.Svarinskis, A.Circene, S.Sirmā, J.Voicišs, M.Pretice, V.Gavrijušenkova (Balvi), A.Slišāns, B.Ķise, A.Mičule (Tilža), E.Ločmele (Šķilbēnu pagasts), L.B. (Rugāju novads), M.Ločmele (Briežusala), I.Homko (Medņeva), N.Mantone, P.Bodrovs (Bērzkālnes pagasts), Z.Ziemele (Naudaskalns), M.Keiša (Upīte), M.Bleive, B.Sopule (Viksnas pagasts), V.Ločmele (Lazdukalns), D.Zeča, J.Zālītis (Krišjāņu pagasts), I.Peismane (Vecumu pagasts), L.Ludborža (Alūksne), S.Petrova (Rēzekne), Z.Šulce (Liepāja).

1. kārtas uzvarētāja ir IVETA PEISMANE no Vecumu pagasta. Pēc balvas griezties redakcijā.

Foto konkurss

Katra mēneša labākās fotogrāfijas autors saņems balvu. Fotogrāfijas var iesūtīt pa pastu – Balvi, Teātra ielā 8, LV-4501, vai elektroniski – vaduguns@apollo.lv. Pie foto obligāti norādāms vārds, uzvārds (vēlams - tālrunis).

Mana pilsēta. Iesūtīja Leontīne Dukaļska no Balviem.

Par februāra labākās fotogrāfijas autori atzīta INESE DVINSKA ar fotogrāfiju "Atpūta pēc darba", kas publicēta 19.februārī. Pēc balvas griezties redakcijā.

Lappusi sagatavoja E.Gabranovs

Viļākā aiztur vīrieti

Uzlauž ieroču seifu, nozog bisi un patronas

Februāra pirmajā pusē Valsts policija (VP) saņēma informāciju, ka Viļākā notikusi zādzība ar iekļūšanu telpā.

VP Latgales reģiona pārvaldes vecākā speciāliste KSENIJA BELOVA informēja, ka uz notikuma vietu nekavējoties devās VP Balvu iecirkņa policisti. Ierodoties norādītajā adresē, policijas darbinieki konstatēja, ka, iekļūstot dzīvoklī, no tā izdarīta dažādu elektroinstrumentu zādzība un uzlauzts ieroču seifs, no kura nozagta medību bise un

šaujamo ieroču patronas. Saistībā ar notikušo ierosināja kriminālprocesu pēc Krimināllikuma 175. panta trešās daļas – par zādzību, ja tā izdarīta, iekļūstot telpā, un uzsāka ļaundara meklēšanas pasākumus. Izmeklēšanas darbību rezultātā jau nākamajā dienā Balvu iecirkņa Kriminālpolicijas nodaļas amatpersonas nonāca pa pēdām iespējamajam vainīgajam - 1963.gadā dzimušam vīrietim. Noskaidrojot aizdomās turētā atrašanās vietu, vīrieti aizturēja. Veicot apskati vīrieša dzīvesvietā, policisti atguva daļu no zagtajām mantām un turpināja darbu, lai atgūtu

arī pārējās mantas.

Jāpiebilst, ka aizturētais jau iepriekš nonācis policijas redzeslokā, ka arī sodīts par mantiskiem noziegumiem. Kā pirms vairāk nekā nedēļas informēja VP pārstāve K.Belova, policija turpina izmeklēšanu. Aizturētajam par minēto noziedzīgo nodarījumu draud kriminālatbildība. Par šādu noziedzīgu likumā paredzēta brīvības atņemšana uz laiku līdz pieciem gadiem vai islaicīga brīvības atņemšana, vai piespiedu darbs, vai naudas sods, konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas.

Par negadījumiem un to izmaksām

Cik lielas atlīdzības izmaksātas?

Pagājušā gada sākumā laikrakstā "Vaduguns" apkopojām Latvijas Transportlīdzekļu apdrošinātāju biroja (LTAB) publicēto informāciju par to, cik lielas ir apdrošinātāja izmaksātas atlīdzības par mūspuses novados notikušajiem ceļu satiksmes negadījumiem. Laikā no 2017.gada 1.janvāra līdz pagājušā gada 12.janvārim mūspusē lielākā apdrošinātāja izmaksātā atlīdzība par negadījumu bija 6217,28 eiro. Avārija notika 2017.gada 1.jūlijā Rugājos, Kurmenes ielā. Kopš publikācijas aizritējis vairāk nekā gads. Kāda ir jaunākā informācija?

Ceļu satiksmes negadījumu karte

Saskaņā ar LTAB negadījumu karti, laikā no pagājušā gada 13.janvāra līdz šī gada 22.februārim mūspusē notikuši 66 ceļu satiksmes negadījumi, kuros izmaksātas atlīdzības. Kopējā izmaksāto atlīdzību summa ir ap 35000 eiro.

Saskaņā ar attēlā redzamo Latvijas Transportlīdzekļu apdrošinātāju biroja izstrādāto interaktīvo karti, kurā apkopoti un vizualizēti Latvijā notikušie ceļu satiksmes negadījumi (tās pamatā ir informācija, kuru apdrošinātāji saņem no transportlīdzekļu vadītājiem vai ceļu policijas pēc ceļu satiksmes negadījuma fiksēšanas), laikā no pagājušā gada 13.janvāra līdz šī gada 22.februārim mūspusē nav neviena gadījuma, kur izmaksātā atlīdzība būtu vismaz desmit tūkstoši eiro. Mūspusei tuvākais šāds ceļu satiksmes negadījums notika pagājušā gada 8.februārī Gulbenes novada Stradu pagastā, autoceļa Gulbene – Balvi – Viļaka – Krievijas robeža (Vientuļi) 7.kilometrā. Apdrošinātājs atlīdzībā izmaksāja 19 578 eiro. Šajā laika periodā mūspusē par negadījumu nav arī izmaksāta neviena vismaz 5000 eiro liela atlīdzība. Toties pagājušā gada 28.augustā Viļakas novada Susāju pagastā notika avārija, pēc kuras bija sastādīts saskaņotais paziņojums un apdrošinātājs izmaksāja 4193,85 eiro atlīdzību. Tā pagājušajā gadā un līdz šim šogad mūspusē ir lielākā izmaksātā atlīdzība. Notikuši arī vairāk nekā desmit negadījumi, kur izmaksātā atlīdzība bijusi vismaz 1000 eiro. Piemēram, pagājušā gada 7.februārī pulksten 18.10 fiksēts negadījums Balvu novada Briēžuciema pagasta Brieksinē. Izmaksātā atlīdzība – 2144 eiro. Savukārt šogad mūspusē reģistrēta viena avārija, kur izmaksāta atlīdzība. Negadījums fiksēts 14.janvārī pulksten 11.15 Balvos, Partizānu ielā 52. Par negadījumu sastādīts saskaņotais paziņojums. Izmaksātā atlīdzība – 1661,86 eiro.

Re, kā!

OCTA apdrošinātāji kļuvuši turīgāki

Latvijas Transportlīdzekļu apdrošinātāju biroja apkopotie dati liecina, ka OCTA apdrošinātāji 2018.gadu noslēguši ar pozitīvu rezultātu. Tas tā ir pirmo reizi pēdējo desmit gadu laikā. "2018.gadā OCTA nozares dalībnieki kopā nopelnīja 3,61 miljonus eiro. Galvenokārt tas saistīts ar OCTA cenu izmaiņām iepriekšējos gados, kā arī apdrošinātāju darbības efektivitātes uzlabošanu, procentuāli samazinot darbības tehniskos izdevumus," skaidro LTAB valdes priekšsēdētājs Jānis Abāšins.

Ievērojami pieaudzis arī izmaksāto atlīdzību apmērs. Tā pērn atlīdzībās izmaksāti 56,78 miljoni eiro, kas ir lielākais izmaksāto atlīdzību apjoms kopš OCTA sistēmas ieviešanas 1997.gadā. Līdz ar to pieaugusi vidējā OCTA atlīdzība, kas šobrīd ir 1182 eiro.

Aizvadītajā gadā mūspusē lielākā apdrošinātāja izmaksātā atlīdzība par negadījumu bija 4193,85 eiro. Avārija notika pagājušā gada 28.augustā Viļakas novada Susāju pagastā. (LTAB ceļu satiksmes negadījumu karte)

Deputāti atbalsta Satiksmes ministrijas rosinājumu

Nevajadzēs ņemt līdzi tiesības un tehnisko pasi

Saeima otrajā lasījumā atbalstījusi Ceļu satiksmes likuma grozījumus, kas paredz atteikties no obligātās prasības autovadītājiem ņemt līdzi vadītāja apliecību, ja līdzi būs personu apliecinošs dokuments.

Visticamāk, deputāti šīs izmaiņas atbalstīs arī pēdējā, trešajā lasījumā. Šobrīd Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā par transportlīdzekļa vadīšanu, ja līdzi nav kāda no transportlīdzekļa vadītājam nepieciešamajiem dokumentiem, paredzēts izteikt brīdinājumu vai uzlikt naudas sodu transportlīdzekļa vadītājam trīs eiro apmērā. Vienlaikus likumprojekts paredz arī citus Ceļu satiksmes likuma grozījumus. Piemēram, paredzēts, ka mopēdi un motocikli varēs pārvietoties ceļa joslā, kas paredzēta pasažieru sabiedriskajam transportam. Plānots, ka Ministru kabinetam šie grozījumi būs jāveic ne vēlāk kā līdz 1.augustam. Ar likuma grozījumiem

paredzēts paplašināt arī robežsargu tiesības satiksmes organizācijā nosakot, ka robežsargi Valsts robežsardzes uzdevumu veikšanai varēs izvietot, uzstādīt un noņemt satiksmes organizācijas tehniskos līdzekļus, par to informējot ceļu pārvaldītāju. Tāpat ar grozījumiem paredzēts noteikt, ka speciālo militāro tehniku būs tiesīgs vadīt profesionālā dienesta karavīrs vai zemessargs arī ar B kategorijas transportlīdzekļu apliecību. Pašlaik spēkā esošais regulējums paredz, ka šādu tehniku var vadīt tikai ar TR1 vai TR2 kategorijas traktor-technikas vadītāja apliecību. Grozījumi rosināti, lai taupītu valsts finanšu līdzekļus un laika resursus, sagatavojot karavīrus un zemessargus traktor-technikas vadītāja apliecības iegūšanai, jo gandrīz ikvienam karavīram vai zemessargam ir transportlīdzekļa vadītāja apliecība, bet reti kuram ir traktor-technikas vadītāja apliecība. Ar likumprojektu paredzēts precizēt arī tahogrāfa uzstādīšanas un pārbaudes nosacījumus,

tehniskās apskates nosacījumus M1 kategorijas transportlīdzekļiem, kurus izmanto komercpārvadījumos, un citus jautājumus.

Lappusi sagatavoja A.Ločmelis

Draudžu dzīve

Viļākā noslēdzies Alfa kurss

21.februārī Viļakas katoļu draudzē izskanēja Alfa kursa pēdējā nodarbība. Interesenti, kuri izzināja kristietības patiesības, pulcēsies kopā vēl 5.martā, kad gaidāma kursa noslēguma balle.

Kas ir Alfa kurss?

Alfa latviskais nosaukums nāk no Amerikas "Alpha", šajā vārdā atklājas vakara gaita: A – aicināts ikviens, L – lekcija, P – pīca, pelmeņi (maltīte), H – humors, A – atbildes uz jautājumiem.

Alfa kurss ir 10 nedēļu nodarbību cikls, kas atraktīvā, izziņošā un mūsdienīgā veidā iepazīstina ar kristīgās ticības pamatiem, apskatot tādas tēmas kā, piemēram, kas ir Jēzus, kā es varu būt pārliecināts par savu ticību, kā un kāpēc lūgties, kā pretoties jaunumam, vai Dievs dziedina mūsdienās, kam man Baznīca u.c. Kurša nodarbības ir bezmaksas, bet dalībnieki (pēc pašu vēlēšanās) var ziedot kopīgai agapei jeb maltītei un lektoru ceļa izdevumiem. Tā kā Alfa kurss ir domāts visiem, tad tas ir vienlīdz noderīgs gan iesācējiem, gan, tā teikt, kristiešiem ar stāžu. Kursā nav vecuma ierobežojuma, ja vecāki nāk kopā ar bērniem, tad bērni tiek pieskatīti.

Iepazīt un izzināt

Kursu organizatore, kristīgās mācības skolotāja INITA RAGINSKA, stāstot par Alfa kursu, skaidro, ka ikvienam no mums ir daudz jautājumu – par dzīves jēgu, savu eksistenci, Dieva esamību, par laimes priekšnosacījumiem, darbu, mācībām, atpūtu, ģimeni, nākotni. Alfa kurss ir īstā vieta, kur meklēt atbildes. Arī Viļākā vienmēr ir bijuši cilvēki, kas dzīvē meklē ko vairāk. Šajā kursā, kas sākās aizvadītā gada decembrī, nodarbības apmeklēja aptuveni 30 cilvēki. "Ja runājam par Alfa kursu, tad tas ir domāts ikvienam, kurš vēlas savā dzīvē kaut ko mainīt. Tā ir iespēja iepazīt un izzināt kristīgo ticību. Tā ir vieta, kur cilvēki var atnākt un uzdot jautājumus, iedziļināties, meklēt atbildes uz neskaidriem un

sev aktuāliem jautājumiem. Viss notiek ļoti vienkārši – brīvā, draudzīgā un jautrā atmosfērā," stāsta I.Raginska.

Nodarbības klausītājus uzrunāja zinoši, erudīti un cienījami lektori kā Māris Laureckis, Ilgvars Matīss, Andrejs Mediņš, Arnis Mazīļevskis, Inese Lietaviete, Žanna Maksimova, Janīna Lapsa, Regīna Sergejeva un Astra Balode. Pēc lekcijām mazās grupās klātesošie pārrunāja dzirdēto, apsprieda radušos jautājumus.

Jau daudzi Viļakas Romas katoļu draudzes cilvēki, kā arī interesenti no citām draudzēm Alfa kursā iepazīstināja kristīgās ticības pamatus, raduši atbildes uz sev būtiskiem jautājumiem, sadraudzējušies un izveidojuši attiecības ar Dievu. Īpašas ir arī Viļakas Alfas prezentācijas un kursa noslēguma balles, kur vienmēr tiek aicināti izcili mākslinieki, lai sniegtu liecību par savu dzīvi un savu mīlestību uz Dievu, lai izdziedātu to mūzikas skaņās. Šoreiz uz noslēguma balli Viļākā gaida ciemos dziedātāju Daini Skuteli.

Dievs ir radošs

I.Raginska Alfa kursu Viļākā organizēja jau 6. reizi. "Vēlējās uzzināt un izzināt, cik vien daudz iespējams. To varētu nosaukt par mūsdienīgu, dinamisku, auglīgu un ļoti skaistu pieredzi. Esmu atklājusi sev jaunas jomas, kurās varu radoši darboties un gūt patiesu prieku, gandarījumu. Pati esmu augusi garīgi, piedzīvojusi patiesu mīlestību, sniedzot to citiem. Ikviens šī kursa laikā, apmeklējot tikšanās reizes, ir piedzīvojis prieka sajūtu, atbalstu un sapratni. Sev esmu izvīzījusi gluži vienkāršu mērķi – attiecies pret cilvēkiem tā, kā tu gribētu, lai viņi attiecas pret tevi, dzīvo saprotot, ka pasaulē bez tevis ir arī citi cilvēki. Un galvenais - pamani, cik Dievs ir radošs un cik laba humora izjūta Viņam piemīt. Vērtīga ir bijusi arī iespēja paraudzīties uz sevi no citas perspektīvas. Ir ļoti interesanti vērot, kā Dievs vada un mīl mani un cilvēkus man apkārt. Jā, ar Dievu tiešām ir daudz interesantāk, nekā bez Viņa," pārliecināta skolotāja.

Foto - no personīgā arhīva

Kursu uzsākot. VI Alfas kursa atklāšanas pasākumā priesteris Guntars Skutels, dziedātāja Evita Zālīte-Grosa (ceturtā no kreisās) un pianiste, ērgelniece Ilona Birģele (otrā no kreisās) kopā ar jauniešiem Markusu Medni un Viktoriju Agnesi Vancāni klātesošajiem radīja sirsnīgas sajūtas.

Alfas dalībnieku un kalpotāju vārdā viņa saka paldies priesterim Guntaram Skutelam par atbalstu, padomu, svētību, par to, ka Alfā ar priesteri iniciatīvu, nopietno un atbildīgo pieeju šim jautājumam vienmēr visas aktivitātes (viesmākslinieki, lektori, joki un kopīga svinēšana) bijušas augstākajā līmenī. Tas, ka tikšanās reizes dāvāja sirds piepildījumu, ir visu to cilvēku nopelns, kuri rūpējās par Alfa kursa kvalitatīvu norisi, arī apmeklētāju labklājību, sniedza savu mīlestību, smaidu un palīdzīgu roku, risinot gan garīgus, gan saimnieciskus jautājumus.

Draudzes vecākais

Darbi pie baznīcas atsāksies vasarā

"Ja skaita lūgšanu baznīcā, tā izskan patiesāk, bet, lūdzoties mājās, lūgšanā bieži vien iezogas citas domas," saka Tilžas Romas katoļu draudzes vecākais ANDREJS PIČUKĀNS.

Pievērsas ticībai

Atceroties laiku, kad aktīvi sāka apmeklēt dievnamu, kurā pats kādreiz kristīts, Andrejs nosauc 90-tos gadus. Ticīga cilvēka piemērs viņam bija mamma, kura ik dienu sāka un beidza ar lūgšanu, katru dienu skaitīja Rožukroni, vienmēr lūdzās par saviem tuvākajiem. "Ja ne mammas lūgšanu, nezinu, vai būtu pievērsies ticībai," spriež Andrejs. Draudzes vecākā pienākumus viņš uzņemas 2017.gada nogalē. Papildus ierastajam pienākumam – piekalpošanai prāvestam Svētās Mises laikā – nāca klāt jauna atbildība par dievnamu.

Būtu jāmaina jumts

Aizvadītā gada vasarā baznīcā mainīja grīdu. Materiālu iegādei pašvaldība piešķīra 3800 eiro, pārējo saziedoja draudze. Andrejs kopā ar Ilmāru Zvaigzdonu, Māri Galvanovski, Juri Ūbeli un Andri Jasinski nomainīja grīdu 320 m² platībā. Uzsākt darbu (iznest solus u.c.) palīdzēja talcinieki, kurus paaicināja draudzes pārstāve Konstānce Griestiņa. Strādājot no rīta līdz vakaram, rezultāts neizpalika. Par paveikto darbu, kā atklāj Andrejs, samaksu neviens neņēma. Aizvadītajā gadā izdarīti arī citi darbi, piemēram, ap baznīcas pamatiem ierikota drenāža, sakārtota prāvesta A.Budžes kapavieta baznīcas dārzā, iesvētīts pieminekļis. Gandrīz pabeigta logu restaurācija, neatliekami būtu jārestaurē arī lielais apaļais logs. Plānojot darbus, vispirms ķersies pie tā, ko paši var izdarīt, neieguldot lielas naudas summas. Baznīca gaida nākamās remontdarbus. Kādi būtu steidzamākie? Draudzes vecākais atzīst, ka ir izveidojusies traģiska situācija ar jumtu, kas būtu jāmaina. Tomēr draudzei nav tik vērienīgam remontam nepieciešamo līdzekļu. Jācer uz projektu konkursa "Latvijas sakrālais mantojums" vai citu

finansējumu. Vasarā plāno remontēt baznīcas pamatus, krāsot ārpusi, jumtu un torņus.

"Cilvēki līdzekļus ziedo pēc iespējām, pat no mazajām pensijām, ir atsaucīgi. Mazliet grūtāk ir tad, ja jāziedo darbs, bet arī to var saprast, jo katram savs laiks saplānots," atzīst Andrejs. Viņš nosauc vairākus cilvēkus, kuri aktīvi darbojas baznīcas labā, piemēram, dievnama atslēgu glabātāja Anna Vāciete, iepriekšējā apkopēja Aina Indriķe un tagadējā tīrības uzturētāja Valentīna Pujāte, iepriekšējais draudzes vecākais Pēteris Zlidnis un citi.

Bērni rotaļājas un zīmē

Tilžas katoļu draudzes vārds cieši saistīts ar priesteriem, kuri tur kalpojuši. Draudzes vecākais spilgti atceras laiku, kad dievkalpojumu vadīja prāvests A.Budže. "Viņš prasīja precizitāti līdz minūtei, bija ļoti stingrs un zinošs, savāca daudz materiālu par vēsturiskiem notikumiem, par draudzē iepriekš kalpojušiem prāvestiem," stāsta A.Pičukāns. Tā kā prāvesta arhīvs vēl nav pilnībā pārņemts, draudzes māja stāv aizslēgta. Ceturtdienās un svētdienās baznīcā dievkalpojumus vada tagadējais draudzes prāvests S.Prikulis. Uz baznīcu ikreiz ceļu mēro arī aptuveni 20-30 ticīgie, kuru vidū ir bērni. Ja iepriekš kāds no jaunajiem vecākiem varēja aizbildināties, ka netiek uz baznīcu, jo bērni mazi, tad tagad šis iemesls īsti nav vietā. Proti, baznīcā ierikoti bērnu stūrīši ar dažādām spēļu mantām (ir pat šūpuļzirdziņš) ar krāsu zīmumiem un papīru. Bērnu zīmējumi apskatāmi izstādē pie dievnama sienas. Cilvēki augstu vērtē S.Prikuļa ieguldīto darbu, enerģiju un sirsnību. "Draudze par mūsu prāvestu ir sajūsmā. Lai Dievs palīdz prāvestam, sargā viņu!" saka Andrejs.

Ar rūpēm par dievnamu. Draudzes vecākais organizē procesijas, Svētās Mises laikā piekalpo prāvestam, lūdzas un arī dzied. "Kā tu nedziedāsi, ja dvēsele prasa?" viņš jautā.

Foto - A.Kirsanovs

Lappusi sagatavoja A.Socka

Līdzjūtības

Klusums,
Tevis vairs nav,
Tikai atmiņas,
Kas aizkustina dvēseli,
Vārdi, kas nepateikti skan.
Izsakām patiesu līdzjūtību **Skaidritei Pavlovai un visiem tuviniekiem, GENĀDIJU GRIGORJEVU** mūžības ceļā pavadot.
Žiguru pamatskolas kolektīvs

Kas smagāks vēl var būt, pa dzīves taku ejot,
Kā atdot zemei to, kas sirdij tuvs un dārgs...
Dalām sāpju smeldzi un izsakām patiesu līdzjūtību **Aleksandram Veselovam, MĀTI** mūžībā aizvadot.
Žiguru pagasta pārvalde

Mani mīļie, es pie jums vēl būšu
Sniega pārslā, čukstā, rāsas lāsē,
Saulē, vējos, dziesmās, jūsu mūžos,
Dzīve beidzas, mīlestība - nē.
Izsakām patiesu līdzjūtību kolēģim **Vjačeslavam Bulam un pārējiem tuviniekiem, vecmāmiņu ANNU VESELOVU** mūžībā pavadot.
Latgales Reģionālā atbalsta centra "Rāsas pērles" kolektīvs

Ai, cik grūti, māmuliņ,
Tevi ceļā pavadīt,
Vai trīs baltas smilšu sauļas
Varēs tevi sasildīt?
Kad mīļa **MĀMIŅA** guldīta kapu kalnā zem ziedu segas, izsakām patiesu līdzjūtību **Inai Zelčai ar ģimeni.**
Ārija S., Aina, Aivars, Ingrīda, Aivars

Vien tikai savu mīlestību varam
Tev, baltā dvēselīte, dot šai ceļā līdz
Lai aizej tu pa sniegpulksteņu staru,
Kur tevī gaida mūžīgs dzīves rīts.
Lai mūsu klusa līdzjūtība un mierinājuma vārdi dod spēku un atbalstu **Verai Žukovai, MĀSU** mūžības ceļā pavadot.
Georgijs, Janīna, Igors, Vineta, Andrejs

Vien tikai savu mīlestību varam
Tev, baltā dvēselīte, dot šai ceļā līdz,
Lai aizej tu pa sniegpulksteņu staru,
Kur tevī gaida mūžīgs dzīves rīts.
Skumju un atvadu brīdī mūsu patiesā līdzjūtība **Verai Žukovai, māsu SOFIJU** zemes klēpī guldot. Arī mūsu atmiņās Viņa paliks kā jauks un labsirdīgs cilvēks.
Mājas iedzīvotāji

Mēs klusi paliekam šai krastā,
Vēji šalkos un mierinās mūs,
Bet Tava vieta, kas bija šai dzīvē,
Vienmēr mūsu atmiņās būs.
(Sk. Kaldupe)
Izsakām līdzjūtību **tuviniekiem, ANNU VESELOVU** pēdējā gaitā.
Žiguru PII bijušās kolēģes Tatjana, Tamāra, Anita, Elita

Manas gaitas nostaigātas,
Mana dzīve nodzīvota,
Nu aizeju mūža dusā,
Baltā smilšu kalniņā.
(T.dz.)
Izsakām līdzjūtību **Kristīnei Galejai ar ģimeni, TĒVU** mūžības ceļā pavadot.
Jaunžekari, Loči

Pār tevi smilšu klusums klāts,
Vien paliek atmiņas un tava mūža stāsts.
Skumju brīdī esam kopā ar **Dainas ģimeni, vīramāti pavadot mūžības ceļā.**
"Atvasaras" kolektīvs

Laiks apstājas ar skarbu piesitienu,
Nav rītdienas, ir tikai vēju balss.
Un kādai mīļai, labai sirdij
Nekad vairs nesāpēs, ne arī sals.
Izsakām patiesu līdzjūtību **sievai Sofijai un dēlam, VĪRU un TĒVU** mūžībā pavadot.
Inta, Ineta

Lai vieglas smiltis dzimtajā zemē
mūsu skolotājai **BRONISLAVAI KĪSEI** (dz. Zelčai) no bijušajiem skolniekiem Genovefas, Vijas, Jura un Valda.

Tavi darbi citās mājās dzīvos,
Tava labsirdība tajos degs.
Tevi pašu dzimtajās pusēs zeme
Silti, silti koku saknēm segs.
Klusi skumstot un jūtot līdzī,
izsakām patiesu līdzjūtību **Alekseju ģimenei, VĪRU, TĒVU, VECTĒVU** smilšu kalniņā pavadot.
L. un I.Šaicāni Medņevā

Paņem, mīļā zemes māte,
Vienu sirmu dvēselīti.
Sasedz viņu silti, silti
Savām smilšu velēnām.
(T.dz.)
Mūsu klusa un patiesā līdzjūtība **Aldim Bratuškinam,** pavadot māmiņu **VALENTĪNU** smilšu kalniņā.
Kuzmu ģimene

Nāks vasara un ziedēs jauni ziedi,
Tik tu nekad vairs nebūsi ar mums.
(Br. Saulītis)
Skumju brīdī izsakām visdziļāko līdzjūtību **Verai Žukovai,** atvadoties no māsas **SOFIJAS DIMITRIJEVAS.**
Zelču ģimenes

Pa baltai pūkai lēni lejup pārso -
jau Tavas pēdas klusi aizsnigušas,
par smeldzi sirdī baltā diena pārtop un atmiņmirkļos domas ietinušas.
(S.Upesleja)
Skumju brīdī izsakām līdzjūtību **Kristīnei Galejai ar ģimeni, TĒVU** mūžības ceļā pavadot.
Andris, Arvīds, Anna, Agris un Juris ar ģimenēm

Cik nežēlīgs mirklis
Starp būt un nebūt,
Starp tuvumā palikt
Un projām iet.
(D.Grūbe)
Lai mūsu atbalsts un līdzjūtība stiprina Tevi, **Ira, un tuviniekus** šai grūtajā brīdī, vīru **IMANTU** pāragri zaudējot.
Irēna, Sanita, Vēsma

Teiksim ardievas māmuļai sirmajai,
Kas soļiem tik gaišiem gāja,
Kas bērniem un mazbērniem klusi
Mīļus vārdus kā dimantus krāja.
Izsakām patiesu līdzjūtību **Inai Bulei ar ģimeni, MĀMIŅU** mūžībā pavadot.
Vera, Silvija, Taņa, Daina, Ina

Ir sāpes, ko nevar dalīt uz pusēm,
Nav tādu vārdu, kas mierināt spētu,
Nostājas blakus tev draugi un klusē,
Kaut vai tā, lai tev palīdzētu.
Skumjajā atvadu brīdī izsakām patiesu līdzjūtību **sievai Sofijai, dēlam Oļegam, mazbērniem, mazmāzdelam un pārējiem tuviniekiem,** pavadot **ALEKSANDRU ALEKSEJEVU** mūžības ceļā.
Bijušie kolēģi Anastasija, Gaļina, Ināra, Lillija, Staņislavs, Taisija, Tamara

Māmiņ, klusē takas, kur tu gāji,
Putni velti dārzā tevi sauks,
Tik šodien mīļi atmiņziedi
Pār tālo bērniņu un tevi plauks.
Mūsu klusā un patiesā līdzjūtība **Inai Bulei ar ģimeni, MĀMULĪTI, SIEVASMĀTI, VECMĀMIŅU un VECVECMĀMIŅU** zemes klēpī guldot.
Bijušās kolēģes: Zina, Ņina, Vera, Gaļina, Ludmila, Lūcija

Viens otram tikai uz laiku.
Kā sniega pārslīņas matos,
Kā laipiņas pāri upēm.
Mēs iedoti tikai uz laiku...
(M.Laukmane)
Skumju brīdī esam kopā ar **Sofiju Alekseju** un izsakām visdziļāko līdzjūtību, **VĪRU** mūžības ceļā pavadot.
Bijušie Valsts ieņēmumu dienesta Balvu nodaļas kolēģi

Tik grūti ticēt, ka nekad vairs dzīvē
Mums neiznāks vairs ar tevi
parunāt,
Un tavu smaidu - vienkārsu un siltu -
Mēs paturēsim atmiņās.
Izsakām patiesu līdzjūtību **Verai Žukovai,** māsu **SOFIJU** mūžībā pavadot.
Bogovu ģimene

Mani mīļie, es pie jums vēl būšu,
Sniega pārslā, čukstā, rāsas lāsē,
Saulē, vējos, dziesmās, jūsu mūžos
Dzīve beidzas, mīlestība nē.
Šai sāpju un skumju brīdī esam kopā ar **Irinu un tuviniekiem,** vīru un tēvu **IMANTU OZOLU** mūžības ceļā pavadot.
Iveta, Tatjana

Pietrūka spēka, lai uzvarētu...
Pārtrūka stīga, kas stipra bija,
Apklusā elpa, kas elpoja vēl vakar...
Un sirds vairs nekad tā nepukstēs.
Lai mūsu klusa un patiesā līdzjūtība palīdz pārvarēt sāpju smagumu **Irinai Ozolai ar ģimeni,** vīru, tēvu **IMANTU OZOLU** zemes klēpī guldot.
Inna, Ņina, Ira, Ilze, Inga Bleidere, Silvija Zilgme

Sāp...
Neizsakāmi sāp.
Klusums ir mājās ienācis,
Gaismu mums nodzēsīs.
Sāp...
(V.Kokle-Liviņa)
Lielajās sāpēs esam kopā ar mūsu klasesbiedrēni **Irinu Ozolu un dēliem,** vīru, tēvu **IMANTU** mūžībā pavadot.
Klasesbiedri

Mis un Mistere Balvi 2019 Mis un Mistere Balvi 2019

BALVU NOVADA KONKURSS

Mis un Mistere Balvi 2019

DALĪBNIEKU ATLASE

2019. GADA 10. MARTĀ PL. 12:00
BALVU MUIŽĀ,
BRĪVĪBAS IELA 47

PAPILDUS INFORMĀCIJA: 29105348, INFO@MISUNMISTERSLV
PĒTĒKUMA ANĒTA: WWW.MISUNMISTERSLV

Vai abonēji aduguni martam!?

Rūgta asara pār vaigu norit,
Roka ceļas smilšu sauju sviest.
Nekas nav atgriežams ne rīt, ne
parīt,
Tik izturēt un nesalūzt, un paciest.
Izsakām visdziļāko līdzjūtību **Irinai Ozolai,** vīru **IMANTU** mūžībā pavadot.
AAS "Balta" kolektīvs

...iegūt laiku, mazliet iegūt laiku
pirms dvēsele paceļas debesīs,
Kopā ar putniem tie jau vēcina
spārnus,
Pirms ceļa, pirms tāla ceļa -
iegūt laiku, iegūt laiku pirms projām,
pirms došanās.
Esam kopā ar **ģimeni** šajā sāpju
brīdī, kad **IMANTA** sirdspuksti
paceļas debesīs.
Bijušie kolēģi no Tālākizglītības
centra

Tu aizej prom pa balto ziemas ceļu
Uz mūžību! Šalc egle, priede, bērzs.
Un kādas mīļas, tuvas mājas
durvis,
Nekad vairs tavas rokas neatvērs.
Sāpju brīdī izsakām līdzjūtību **Irinai Ozolai ar ģimeni,** pavadot **VĪRU, TĒVU** mūžības ceļā.
Ezera ielas 36.mājas ieejas kaimiņi

Nolīst asara, saņņaudzas sirds,
Pienāk nesauktais ardievu laiks...
(H.Dorbe)
Izsaku visdziļāko līdzjūtību **Irinai Ozolai ar ģimeni,** vīru, tēvu **IMANTU OZOLU** pavadot mūžībā.
Andrejs Berezins

Душа умчалась в
бесконечность, ввысь,
Ей невозможно в этот мир
вернуться,
За ней врата неслышные
сомкнутся...
Душа умчалась в
бесконечность, ввысь...
Бальское русское общество
Раздолье сердечно
соболезнует семье
АЛЕКСАНДРА ПЕТРОВИЧА
АЛЕКСЕЕВА

Ir bēdas, ko nevaram dalīt uz
pusēm,
Nav tādu vārdu, kas mierināt spētu.
Nostājas blakus Tev draugi un
klusē,
Kaut vai tā, lai Tev palīdzētu.
Izsakām visdziļāko līdzjūtību **Irai, Ervinam un Raivism** sakarā ar **IMANTA OZOLA** pāragri nāvi.
Semjonovu ģimene

Lai miers maniem bērziem,
zem kuriem es stāju,
Lai miers manai zemei, pa kuru es
gāju,
Lai miers maniem putniem,
kas debesīs skrēja
Un deva daudz spēka no saules un
vēja.
Cik nepielūdzami skarba ir šī
pavasara diena, kad **PĒTERA LEIŠAVNIEKA** dvēselīte dodas
aizsaules ceļos. Izsakām visdziļāko
līdzjūtību **sievai Sarmītei, Ivetai un
Ingai ar ģimenēm.**
Ināra, Gunīta, Gunārs

Aduguns INDEXSS 3004 IZNĀK OTRDIENĀS, PIEKTDIENĀS IZDEVĒJS SIA "BALVU VADUGUNS" Nodokļu maksātāju apliecības Nr. LV43203002982	REDAKCIJAS ADRESE TEĀTRA IELĀ 8 BALVOS, LV-4501 NORĒĶINU KONTS A.S. SEB BANKA Nr. LV21UNLA0024000467345, kods UNLĀLV2X Publicitāte materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli. Par faktu, skaitļu pareizību, kā arī par sludinājumu tekstiem atbild to autors.	REKLĀMA, SLUDINĀJUMI D.Dimitrijeva T. 64507018 26161959	REDAKTORS E.GABRANOVŠ - T.64522534, 29360850 ŽURNĀLISTI: S.KARAVOIČIKA - T.64522126 Z.LOGINA, IZINKOVSKA - T.64520962 M.SPRUDŽĀNE, I.TUŠINSKA - T.64522260 A.LOČMELIS - T.64520961 KOREKTORE S.GUGĀNE - T.64522126 GRĀMATVEDE S.BĒRZIŅA - T. 64507019 ŠOFERIS A.KIRSANOVŠ - T. 27870730 Tālrunis-autoatbildētājs - 64520961	e-pasts: vaduguns@apollo.lv mājaslapa: vaduguns.lv Datorsalikums- SIA "Balvu Vaduguns", G.LIELMANIS Iespēsts SIA "Latgales Druka", Rēzeknē, Baznīcas 28 TIRĀŽA - 3120